

UNIVERZITA KARLOVA
1. lékařská fakulta

Studijní program: Ošetřovatelství
Studijní obor: Všeobecná sestra

Eva Hůlová

Možnosti časopiseckého publikování výsledků ošetřovatelského výzkumu

The possibility of journal publishing the results of nursing research

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. Jana Hercová

Praha, 2018

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem závěrečnou práci zpracovala samostatně a že jsem řádně uvedla a citovala všechny použité prameny a literatury. Současně prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Souhlasím s trvalým uložením elektronické verze mé práce v databázi systému meziuniverzitního projektu Theses.cz za účelem soustavné kontroly podobnosti kvalifikačních prací.

V Praze, 20. 4.2018

EVA HŮLOVÁ

.....
Podpis

Identifikační záznam

HŮLOVÁ, Eva. Možnosti časopiseckého publikování výsledků ošetrovatelského výzkumu. [The possibility of journal publishing the results of nursing research]. Praha, 2018. 66 s., 8 příloh. Bakalářská práce (Bc.). Univerzita Karlova v Praze, 1. lékařská fakulta, Ústav teorie a praxe ošetrovatelství. Vedoucí práce Hercová, Jana

ABSTRAKT

Cílem bakalářské práce je zmapovat, ověřit možnosti publikování výsledků výzkumných prací v odborných ošetřovatelských periodických v České a Slovenské republice pro sestry. V souvislosti se zvyšujícími se nároky na vzdělávání všeobecných sester se také zvyšuje a rozšiřuje zapojení sester do ošetřovatelského výzkumu. Obsah i rozsah ošetřovatelské péče je nutné ověřovat a podporovat výzkumem, hodnotit efektivitu ošetřovatelské péče. V této souvislosti jsou pro nás předmětem zájmu možnosti časopiseckého publikování výsledků ošetřovatelského výzkumu, a také pravidla recenzního řízení a požadavky, kladené redakcemi vybraných časopisů na zájemce, autory o publikace v odborných českých a slovenských časopisech. V teoretické části práce je zmíněna problematika související s vývojem ošetřovatelských časopisů. Práce bude sestavena ve formě analýzy písemných dokumentů, a to s využitím metody citační analýzy, která umožní vyhodnotit dokumenty na základě bibliografických citací a bibliografických odkazů. Čerpat práce bude z informačních zdrojů v citačních bázích Science Citation Index, Web of Science, Scopus, Google Scholar v kategorii Nursing, v ČR v Seznamu vydávaného Radou pro výzkum, vývoj a inovaci. Tento přehled možností, pravidel a požadavků pro autory může být přínosem pro začínající autory, kteří chtějí publikovat v odborných časopisech/periodicích. Půjde o přehled, který umožní snadnou orientaci v oblasti časopiseckého publikování.

Klíčová slova:

datábáze, impakt faktor, odborný časopis, ošetřovatelství, ošetřovatelský výzkum

ABSTRACT

The aim of this thesis is to explore the possibility of publishing the results of research in professional nursing journals in the Czech Republic and the Slovak Republic. In connection with the increasing demand on the education of nurses the involvement of nurses in nursing research also increases and expands. The content and extent of nursing care is necessary to verify as well as to promote research in order to evaluate the effectiveness of nursing care. In this context, it is so interest the possibility of publishing the results of research and the criteria of the review process and other requirements imposed by editors of Czech and Slovak journals on authors interested in publications from of scientific articles. In the theoretical part we deal with the is of development of nursing research journals. Work will be carried out by the analysis of written documents, station analysis method that enables us to evaluate the documents on the basis of bibliographic references. We will draw on information sources in station databases such as Science Citation Index, Web of Science, Scopus, Google Scholar in the category of Nursing, and the List of journals Publisher by the Council for Research, Development and Innovation of the Czech Republic. The reset of this review of possibilities, rules and requirements for authors, may be useful for aspiring authors who wish to publish in professional journals/periodicals. Overview, which enables easy navigation in the area of journal publishing.

Keywords:

database, impact factor, professional journals, nursing, nursing research

Poděkování

Ráda bych na tomto místě poděkovala vedoucí práce Mgr. Janě Hercové za odborné vedení
mojí práce a za cenné rady, které mi poskytla a na jejichž základě jsem mohla práci
dokončit v požadovaném rozsahu a podobě.

OBSAH

1	Úvod	9
2	Ošetrovatelský výzkum	12
2.1	Historie ošetrovatelství	14
2.2	Počátky ošetrovatelského výzkumu v ČR	15
2.3	Ošetrovatelský výzkum v ČR v současnosti	16
2.4	Finanční prostředky pro výzkum	17
2.5	Ošetrovatelská praxe a výzkum	18
2.5.1	Evidence Based Practice	20
2.5.2	Vyhledávání informací	21
2.6	Publikování a autorská práva	22
2.6.1	Citování informačních zdrojů	22
2.6.2	Povinnosti autorů, recenzentů a editorů	24
2.6.3	Recenze odborného článku	25
2.6.4	Odborný časopis	25
2.6.5	Hodnocení vědecké práce	26
3	Praktická část.....	27
3.1	Cíle výzkumného šetření a výzkumné otázky	27
3.1.1	Vedlejší cíle výzkumného šetření	27
3.1.2	Vedlejší výzkumné otázky.....	28
3.2	Metodologie výzkumu.....	28
3.2.1	Metoda získávání dat	29
4	Výzkum	30
4.1	Výzkumný vzorek.....	30
4.1.1	Impakt faktor.....	30
4.1.2	Odborný článek.....	31
4.1.3	Jazyk a citační styl	32
4.1.4	Science Citation Index	32
4.1.5	Recenzní řízení	33
4.1.6	Zařazení článku.....	34
4.2	Sběr dat	35
4.3	Limity designu výzkumu	37
4.4	Etické aspekty výzkumu	38
4.5	Analýza získaných dat	39
4.5.1	Florence	40
4.5.2	Ošetrovatelství a porodní asistence.....	40
4.5.3	Sestra.....	40
4.5.4	Kontakt.....	41
4.5.5	Hygiena	41
4.5.6	Ošetrovatelská péče	41
4.6	Komparace získaných dat	42

	4.7 Téma ošetrovateľského výzkumu.....	43
5	Diskuse	47
6	Závěr	48
7	Seznam použité literatury	49
8	Přílohy	55
	1. Florence	55
	2. Ošetrovateľství a porodní asistence	55
	3. Časopis Sestra.....	58
	4. Kontakt	59
	5. HYGIENA, časopis pro ochranu a podporu zdraví.....	60
	6. Ošetrovateľská péče	61
	7. Úvodní dopis	61
	8. Přehled časopisů v kategorii Nursing.....	62

1 Úvod

V souvislosti se zvyšujícími se nároky na vzdělávání zdravotnických pracovníků, zdravotních sester, se také zvyšuje a rozšiřuje míra jejich zapojení do oblasti výzkumné činnosti, která směřuje k vytváření nových poznatků. Snaha o získání vědomostí by neměla být zaměřená na jednotlivé případy nebo situace, ale především na zevšeobecnění vědeckého poznání, jehož pomocí se rozšiřují znalosti. Vědecký přístup představuje všeobecnou formu metod a technik používaných na získání užitečných informací, je to vlastně způsob řešení problémů nebo také systém získávání poznatků. Je chápán jako proces, který nikdy nekončí, pomocí něhož je možné sledovat kvalitu, ale také nacházet chyby či nedostatky, aby byly smysluplně vyhodnoceny. Tím se získává kontrola nad okolím i sebou samým (Kutnohorská, 2009).

Poznání v lidském životě vychází z různých zdrojů. Na základě těchto zdrojů je možné ověřovat výsledky poznání různými metodami. Nejčastějšími z nich jsou:

- Metoda tradice. Je založena na skutečnosti, že tradiční a obvyklé zvyklosti zjednodušují komunikaci.
- Metoda zkušeností. Zkušenosti predikují schopnost rozpoznávat pravidelnost jevů či schopnost předvídat události na základě subjektivního pozorování.
- Metoda logického uvažování. Logické uvažování v sobě spojuje zkušenosti, intelektuální schopnosti a formální systémy myšlení jako jednotný celek.
- Metoda pokusů a omylů. Tato metoda představuje zkoumání všech dostupných či známých alternativ, dokud jejich prostřednictvím nedojde k řešení problémů.
- Metoda vědeckého přístupu. Věda představuje nejvyšší formu lidského poznání.

(Bártlová, Hnilicová, 2000)

Ošetrovatelství je samostatná vědecká disciplína zaměřená na aktivní vyhledávání a uspokojování biologických, psychických a sociálních potřeb nemocného a zdravého člověka v péči o jeho zdraví. Hlavním cílem ošetrovatelství je systematicky a komplexně uspokojovat potřeby člověka s respektem k individuální kvalitě života, vedoucí k udržení nebo navrácení zdraví, zmírnění fyzické i psychické bolesti v průběhu umírání. Při dosahování těchto cílů ošetrovatelský personál úzce spolupracuje s nemocným, lékaři,

dalšími zdravotnickými pracovníky a jinými odbornými pracovníky (Věstník č. 9 – MZ ČR, 2004).

Ošetrovateľská péče vyžaduje kvalitní organizaci, řízení a kontrolu, služby jsou pacientům poskytované víceúrovňovým způsobem, jehož předpokladem je ošetrovateľský tým, který je složený z ošetrovateľského personálu s různou úrovní kvalifikace. Kompetence ošetrovateľského personálu jsou vymezeny dle stupně dosaženého vzdělání a specializace. Koncepce vychází z Koncepce ošetrovateľství České republiky z r. 1998, respektuje doporučení Organizace spojených národů, Světové zdravotnické organizace, směrnice Evropské unie, doporučení Evropské komise, Mezinárodní organizace práce, Mezinárodní rady sester a Mezinárodní rady porodních asistentek. (Věstník č. 9 – MZ ČR, 2004).

Všeobecná sestra se aktivně podílí na poskytování ošetrovateľské péče, poskytuje individualizovanou péči prostřednictvím ošetrovateľského procesu a podílí se na klinickém hodnocení léčiv s cílem prokázat jejich bezpečnost a účinnost. Podílí se na poskytování základní, specializované léčebné, ošetrovateľské, ambulantní a diagnostické péči dětem i dospělým. Ošetrovateľská péče je zaměřena na holistický přístup k nemocnému, posílení mezioborových vztahů a efektivní komunikaci. Dále patří do náplně práce sestry snaha o zapojení pacientů a jejich blízkých do ošetrovateľského týmu v edukačních systémech. Pečuje rovněž o osoby se zdravotním postižením či osoby jiným způsobem hendikepované.

Pro sestru, která musí vykonávat svoji práci kvalifikovaným způsobem a s přístupem zaměřeným na pacienty, formulovat klinické otázky, systematicky vyhledávat nejlepší dostupné důkazy, kriticky tyto důkazy posuzovat a aplikovat do klinické praxe se zhodnocením výsledku implementace důkazu (intervence), je proto nezbytné po celou délku svojí praxe rozšiřovat své základní vědomosti a zlepšovat své dovednosti, a to na základě procesu zaměřeného na nová poznávání a jejich aplikaci do klinické praxe. (Vorosová, 2015).

Dawes et al. uvádějí, že „na první pohled se zdá, že získání důkazů v praxi je velmi jednoduché, ale realita je taková, že často existuje propast mezi nejlepším důkazem a praxí.“ (Daves 2005 in Edwards, 2008, s. 151–157) Z toho důvodu podle Solgajové a Semanišinové (2010, s.248) vzniká a neustále se vyvíjí hnutí praxe založené na důkazech EBP (Evidence Based Practice) jako reakce rozpoznání této propasti, které poskytuje

stimuly pro růst EBP. Pro podporu principů, vzdělávání a implementace praxe založené na důkazech bylo odsouhlaseno stanovisko, že „praxe založená na důkazech (EBP) vyžaduje to, aby rozhodnutí o zdravotní péči byla založena na nejlepším dostupném, aktuálním, validním a relevantním důkazu. Tato rozhodnutí by měli dělat ti, kteří dostávají péči, přičemž by měli dostávat podrobné informace od těch, kteří péči poskytují, v rámci kontextu dostupných zdrojů“ (Gray, 2005).

Možnosti časopiseckého publikování výsledků ošetrovatelského výzkumu, stejně jako pravidla recenzního řízení či požadavky, kladené redakcemi vybraných časopisů na autory, jsou předmětem zájmu této práce a na tuto problematiku bude zaměřena její praktická část. Teoretická část nejprve představí problematiku vývoje těchto odborných časopisů. Závěrečná kapitola potom shrne celkové poznání vycházející z této bakalářské práce, a na jeho základě nastíní možná východiska a zmíní přínos práce pro další výzkum a pro studium a odborná školení sester.

Hlavním cílem této bakalářské práce je relevantním způsobem dohledat informace a ověřit, jaké možnosti poznání mají sestry.

2 Ošetrovatelský výzkum

Soustavným poznáváním různých oblastí skutečnosti a lidského života se zabývají vědy. Povahu, podmínky či případně možnosti poznání zkoumá filozofie a její odvětví gnozeologie či moderněji epistemologie. Teorie ve vědeckém poznání představují duševní myšlenkový odraz reálného života. Pojem „teorie“ vychází z řeckého výrazu „theoria“ představujícího bádání či zkoumání. K teorii se vztahují všechny metody poznávací činnosti, které umožňují rozpracování a vytvoření vědecké teorie. Patří sem vědecké abstrakce, idealizace, teoretické modely, vědecké domněnky a hypotézy. Empirie ve vědeckém poznání naopak představují poznání založené na zkušenostech. Předobrazem jim bylo rovněž řecké slovo „empiria“ představující zkušenost. K empirické úrovni mají blízko ty postupy, které se bezprostředně vztahují k vědecké praxi. Patří sem vědecké pozorování, vědecký experiment, popis získaných výsledků, vědecká fakta. Je nicméně důležité respektovat, že každé poznání vysvětluje pouze určitou část společenské skutečnosti, nikoliv skutečnost celou (Farkašová, 2006).

Pro výzkum v ošetrovatelství je specifické to, že je nutno sledovat proces chování a postojů člověka (Kutnohorská, 2009). Bylo nezbytné shromáždit, porovnat a vyhodnotit poznatky, které odborníci zaznamenali v průběhu staletí péče o člověka, a to včetně jejich vývoje a přínosu, který jednotlivá poznání posouval dál. To, co původně vyplývalo přirozeným způsobem jako možnost řešení, se následně začalo posuzovat optikou nových objevů a poznání, vývojem a poučením do budoucna, hledáním principů a souvislostí. Poznávací lidská činnost vytvářející na základě pozorování, experimentování a studia soustav verifikovatelných (exaktně) formulovaných znalostí o povaze a zákonitostech jednotlivých oblastí skutečnosti se jeví jako nezbytné pro další vývoj každé lidské činnosti, a tak i výzkum v ošetrovatelství představuje důležitý prvek v tomto oboru péče o lidské zdraví.

Evidence Based Nursing (EBN) lze definovat jako spojení nejlepších vědeckých důkazů s klinickou zkušeností, hodnotami a očekáváními pacienta, usnadňující klinické rozhodování. V EBN jsou nejlepší vědecké důkazy integrované do kontextu klinického (klinický úsudek), organizačního (prostředky, náklady na péči) a do kontextu pacienta (jeho potřeb, hodnot a očekávání) s cílem dosáhnout vysoce kvalitní a zároveň efektivní

péče (Žiaková et al., 2010). Dále lze EBN definovat jako vědomé, pozorné, jasné a uvážlivé použití současných nejlepších důkazů (faktů) při rozhodování o optimální péči o konkrétního pacienta (Jarošová, 2007). Principy a rámec EBN primárně vznikaly ve druhé polovině 20. století pro oblast lékařských věd. Z nich se následně rozšířily do zdravotnických profesí, mezi něž patří právě například ošetrovatelství. Zde způsobil odklon od standardizované péče vzniklé v minulosti a orientované na rutinu, tradici a zejména autoritu, k nově pojaté péči usměrňované a podložené nejlepšími dostupnými důkazy, výsledky výzkumů.

Jde tedy fakticky o hierarchické uspořádání vědeckých důkazů, které můžeme rozdělit následujícím způsobem:

- Výsledky primárního výzkumu (výsledky výzkumu, pozorování).

Kontrolované pokusy mohou být klinické (tedy experimentální studie prováděné na pacientech), kontrolovatelné (experimentální lék je srovnáván s jiným lékem) a randomizované (pacienti jsou přiřazeni do skupin náhodného výběru). Kohortová studie představuje skupiny vybrané dle odlišnosti působení určitého činitele (například očkování) a jejich výsledky jsou sledovány v poměru, u kolika pacientů ve skupině se vyvine určité onemocnění či reakce. Studie případů a kontrol představuje jistou formu „spárování“ pacientů s určitými odlišnými nemocemi a je zkoumán původ onemocnění. Studie průřezová pak sbírá data v jednom časovém okamžiku, ale otázky se mohou týkat minulosti. Klinické doporučené postupy (KDP) jsou jinak oficiální stanoviska pomáhající lékařům a pacientům ve specifických klinických případech rozhodovat o přiměřené zdravotní péči. KDP obsahuje směrnice, doporučení pro praxi, ekonomické analýzy, efektivitu postupu (Zdroj: <http://www.docplayer.cz/38462033-Osetrovatelstvi-zalozene-na-dukazu.html>, navštíveno 7. 2. 2017).

- Výsledky sekundárního výzkumu (zpracování a shrnutí původních studií)

Zde můžeme sledovat buď review klasické (nekvantitativní souhrn dvou a více vědeckých studií, kde převládá hledisko autora či autorů), nebo review systematické (týkající se studií, které byly zpracované za posledních dvacet let, protože dříve se nezpracovávaly – jde tedy o kvantitativní kombinaci dvou a více souvisejících studií, ve výzkumu se uvádí počet zařazených studií a souhrnné počty pacientů, z čehož následně dochází k vyvození závěrů pro praxi a další výzkum). Další variantou sekundárního výzkumu je metaanalýza (statistické metody pro hodnocení a systematické přehledy tuzemské i zahraniční).

V každém EBN výzkumu je nezbytné, aby se v něm primárně hledaly důkazy a aby byla vědecká otázka formulována pomocí PICOT – tedy správná formulace otázky. Slovo PICOT vzniklo jako zkratka z anglického označení hlavních bodů nezbytných pro formulaci otázky (P jako patient, tedy pacient, I jako intervention, tedy intervence, C jako comparison, tedy srovnání, O jako outcomes, tedy očekávání výsledku, a T jako time, tedy čas, který je na výzkum určen). Výzkum musí kriticky hodnotit důkazy a sledovat jejich úroveň, sílu doporučení, možnou aplikaci do praxe a míru intervence.

2.1 Historie ošetrovatelství

Vývoj ošetrovatelské péče bychom dohledali již v dávné minulosti. Od 1. stol. n. l., tedy s příchodem křesťanství, se začalo o ošetrovatelství uvažovat jako o pomoci druhým, jako o přirozeném jevu. Ti, kteří chtěli či dokázali pomáhat druhým, již v této době získávali jakousi specializaci založenou na vlastním zkoumání a poznání, kterou mohli následně aplikovat na ty, jimž pomáhali. Ve 4. stol. n. l. začaly vznikat první kláštery pro nemocné, předobraz dnešních nemocnic či hospiců. Péči zde vykonávaly jeptišky, většinou šlo o péči dobrovolnou založenou na pomoci bližnímu. Organizovaná ošetrovatelská péče začíná vznikat v 19. stol. n. l. Samotnou léčbu či operativní zákroky vykonávali odborně vzdělaní lékaři, ale následnou péči či pomoc v nesnázích a při komplikacích po léčbě nebo v jejím důsledku vykonávali opatrovníci, později ošetrovatelky. Tehdejší poznatky byly na velmi špatné úrovni, a to i co se týče hygieny, úmrtnost pacientů byla velmi vysoká, a to i při banálních zdravotních potížích. Až koncem 19. stol. n. l. byly organizovány první přednášky pro ošetrovatelky, které lze v dnešní době vnímat jako první organizované vzdělávání sester. V tomto období již je možné pozorovat zvyšující se kvalitu péče a uvědomování si nezbytnosti vědomostí a současně důležitosti hygieny pro zdraví (Jarošová, 2000). Velký rozvoj ošetrovatelství lze sledovat v období Krymské války v 19. stol. n. l. Toto období je spojováno se zakladatelkou ošetrovatelství Florence Nightingalovou. Florence Nightingalová (1820-1910) byla anglická ošetrovatelka, která pocházela z bohaté rodiny, a proto jí bylo poskytnuto kvalitní vzdělání. Florence Nightingalová svými znalostmi a opatřeními, která zavedla, snížila výskyt infekce u vojáků, zavedla přísné hygienické normy, pomáhala vojákům kromě péče také kvalitní stravou a dostatkem čistého prádla. (Staňková, 1996).

Zájem o profesionalizaci ošetrovatelství vedl ke vzniku Mezinárodní rady sester (International Council of Nurses-ICN), a to již v roce 1899 v Londýně. Tehdy se spojily první národní organizace sdružující sestry. ICN je tak jedna z nejstarších mezinárodních profesních organizací na světě. Sídlo ICN je v Ženevě, kde působí dodnes. Hlavním cílem této organizace je zlepšovat péči o zdraví, zvyšovat kvalitu ošetrovatelských služeb a také zlepšovat ekonomické a pracovní podmínky pro sestry (Lemon, 1997). V roce 1978 vznikla na evropském kontinentu pracovní skupina sester zabývajících se výzkumem s názvem Workgroups of European Nurses Researchers (WENR). Tím byla posílena vzájemná systematická spolupráce sester ve výzkumu v Evropě. V první mezinárodní studii, jejíž počátek podpořilo ošetrovatelské oddělení World Health Organization (WHO) v Evropě, Peoples Need for Nursing Care, mělo své zastoupení i tehdejší Československo (Mastiliaková, 2014). WENR jako mezinárodní pracovní skupina pro ošetrovatelský výzkum v Evropě pokládá za základní výzkumné priority tyto oblasti:

- Onkologická onemocnění,
- Klinický výzkum,
- Management ve zdravotnictví,
- Stáří a péči o staré lidi,
- Primární péči,
- Veřejné zdraví,
- Vědu a kvalitu.

Tyto oblasti výzkumu a závěry z prováděných výzkumů preferuje jako své příspěvky do svých rubrik např. časopis s ošetrovatelskou tematikou Florence (Bártlová, 2005).

2.2 Počátky ošetrovatelského výzkumu v ČR

V roce 2000 byla na Ministerstvu zdravotnictví ČR ustanovena pracovní skupina pro vědu, výzkum a vzdělání v ošetrovatelství. Měla za cíl vybudovat a rozvíjet podmínky pro výzkum v této oblasti, aby se díky těmto sdíleným poznatkům a hodnotám dostalo ošetrovatelství na vysokou úroveň srovnatelnou s ostatními vyspělými zeměmi. Pro rozvoj ošetrovatelského výzkumu jsou důležité určité podmínky:

- Institucionální a legislativní zázemí,

- Přípravenost sester pro výzkum,
- Finanční zdroje pro výzkum,
- Možnost publikace výsledků výzkumu a jejich dostupnost pro většinu sester.

Ve zdravotnictví můžeme výzkum dělit na různé druhy podle úrovně vstupních a výstupních informací a možností dalšího využití:

- Základní výzkum – zabývá se řešením klíčových teoretických problémů,
- Aplikovaný výzkum – v něm potřeba zkoumat a řešit praktický problém za využití poznatků získaných základním výzkumem,
- Klinický výzkum – jeho cílem je objasnění příčin nemocí a samotným předmětem výzkumu je potom konkrétní nemocný člověk,
- Metodologický výzkum – cílem tohoto výzkumu je ověřovat stávající metody vědecké práce a na jejich základě hledání nových technik a metod (Kutnohorská, 2009).

2.3 Ošetrovatelský výzkum v ČR v současnosti

Ministerstvo zdravotnictví oznámilo schválení dvou koncepčních dokumentů pro výzkum a vývoj na léta 2015-2022. Tyto dva dokumenty schválila vláda České republiky 22. ledna 2014 a jsou to: „Program na podporu zdravotnického aplikovaného výzkumu na léta 2015-2022“ a „Koncepce zdravotnického výzkumu do roku 2022“.

Dokument „Program na podporu zdravotnického aplikovaného výzkumu na léta 2015-2022“ bude realizován podle zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 130/2002 Sb.“) a nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014. Celkový výdaj je 7 223 mil. Kč, cílem programu je zaměřit se na vznik a rozvoj chorob, nové diagnostické a terapeutické metody, epidemiologii a prevenci.

Dokument „Koncepce zdravotnického výzkumu do roku 2022“ má za základní a hlavní cíl zajištění mezinárodně srovnatelné úrovně zdravotnického výzkumu a využití jeho výsledků pro zlepšení zdraví české populace a pro zabezpečení aktuálních potřeb zdravotnictví v České republice – například charakteristiku demografického vývoje a zdravotního stavu obyvatel (www.mzcr.cz, 2017).

Základním právním předpisem v ČR pro oblast výzkumu je Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů, který ve svém úvodním ustanovení udává:

- Podporu výzkumu a vývoje z veřejných prostředků,
- Práva a povinnosti právnických osob a fyzických osob a úkoly organizačních složek ČR nebo územních samosprávných celků, zabývajících se výzkumem a vývojem podporovaným z veřejných prostředků,
- Podmínky podpory, veřejnou soutěž ve výzkumu a vývoji a hodnocení výzkumných záměrů,
- Poskytování informací o výzkumu a vývoji prostřednictvím informačního systému výzkumu a vývoje,
- Úkoly orgánů výzkumu a vývoje.

2.4 Finanční prostředky pro výzkum

Finanční prostředky pro výzkum lze získávat dvěma základními způsoby, jednak jako veřejné, jednak jako neveřejné. Jejich dělení na tyto dvě možnosti lze chápat následovně:

- Veřejné - tuto oblast upravuje zmiňovaný zákon č. 130/2002 Sb., <http://www.msmt.cz/vyzkum-a-vyvoj/zakon-c-130-2002-sb-o-podpore-vyzkumu-experimentalniho> 4.2.2017 o podpoře výzkumu a vývoje, který rozlišuje účelovou a institucionální podporu, účelovou podporou se rozumí poskytování účelových prostředků na projekt výzkumu a vývoje a institucionální podporou poskytnutí institucionálních prostředků na výzkumný záměr, na specifický výzkum na vysokých školách nebo na mezinárodní spolupráci České republiky ve výzkumu a vývoji.

- Neveřejné-sem patří soukromé podnikatelské zdroje, činnosti nadací nebo fondů, které spravují přidělené finanční prostředky, můžeme sem zařadit i sponzorské dary a také přímou spoluúčast některých firem ve výzkumu.(Kutnohorská, 2009).

Nejčastější formou financování výzkumu, ať z veřejných nebo neveřejných zdrojů, je forma grantu jako účelového finančního prostředku. „Grantový systém je pokládán za nejvhodnější, respektive nejefektivnější a nejvíce motivující. Ve všech vyspělých státech je používán již několik desetiletí. Nutí řešitele publikovat výsledky svého výzkumu v renomovaných odborných časopisech, které přijímají jen práce kvalitní. V rámci grantového výzkumu je finanční podpora na řešení výzkumného projektu – grant-přidělována na základě posouzení přihlášek (návrhu projektů) ve veřejné soutěži. Hodnoceny jsou zejména vědecká hodnota navrhovaného projektu, způsobilost navrhovatelů k jeho řešení, jeho předpokládaný význam pro zdravotnictví a finanční náročnost. Autoři musí ve svém návrhu jasně formulovat pracovní hypotézu, prokázat, že navržená metodika je k jeho řešení optimální, požadované finanční prostředky odpovídající atd.“ (Pfeifer, 1996).

Granty z veřejných prostředků pro ošetrovatelský výzkum v ČR je možné za stanovených podmínek získat od těchto organizací:

- Grantová agentura ČR (GA ČR),
- Interní grantová agentura Ministerstva zdravotnictví ČR (IGA MZ ČR).

V rámci vědecké rady IGA MZ ČR jsou stanoveny oborové komise, z nichž s ošetrovatelstvím je spojena oborová komise č. 12-Ošetrovatelství, zdravotnické systémy a informatika.

2.5 Ošetrovatelská praxe a výzkum

Význam ošetrovatelského výzkumu je spojen s ošetrovatelskou praxí, která se začíná rozvíjet. Podíl sester na ošetrovatelském výzkumu se odvíjí od vzdělání a funkce sestry, přičemž všeobecná sestra může v této oblasti výzkumu zaujímat roli výzkumnice – narůstá počet sester s magisterským vzděláním, které v klinické praxi provádějí klinický výzkum. Je nutné, aby v klinické praxi rozuměly výzkumnému procesu, terminologii a kriticky používaly výsledky výzkumu v praxi.

Pokud se týká bezprostřední účasti ve výzkumu, spadají v tomto případě sestry do role přispěvatelky. Další formou účasti je případ, kdy sestra sama je objektem výzkumu (Kyasová, 2000). Ve využití výsledků výzkumu by mělo docházet ke zhodnocení kvality výsledků, jejich správnosti, vypovídající schopnosti, zhodnocení teoretických východisek, vhodnosti zvolených metod a technik. Veškerá tato poznání může všeobecná sestra uplatnit v oblastech:

- Studijních-odborná praxe přináší další otázky, na které je třeba hledat odpověď a současně posuzuje poznání dále,
- Ošetrovatelských-veškeré závěry práce mohou být cenným zdrojem informací pro zkvalitnění ošetrovatelské péče (edukační programy, prevence, intervence),
- V dalších odborných aktivitách všeobecné sestry-možnost publikace, práce v odborném tisku, přednášce, semináři.

Výzkumník postupuje od definice problému, zkoumání až po aplikaci výsledků vědecké práce do praxe. Podstatou myšlenkové části vědecké práce jsou určité logické postupy, k nimž patří analýza (rozbor vlastností, vztahů), syntéza (vyhodnocení získaných prostředků), indukce (vyvození z jednotlivých případů, všeobecné závěry), dedukce (vyvodit myšlenkový postup od obecného k jednotlivému), analogie (obdoba), abdukce. Součástí výzkumu jsou procedury statické, monografické (jeden sledovaný jev), experimentální, typologické (jevy kulturní povahy, volný čas), historické. S cílem výzkumu je úzce spjat výběr výzkumných technik, jako je pozorování, rozhovor, dotazník, anketa, experiment, studium dokumentů a panelové šetření. Výzkumný proces začíná fází přípravy, určení cíle, úkolů zkoumání (hypotézy), zmapování terénu (průzkum, pilotní studie). Průběh výzkumu se obvykle rozděluje do několika výzkumných etap, u nichž lze jasně vymezit pracovní vstupy a výstupy (námět, výzkumná otázka, informace o problému, předmět výzkumu, metody a techniky, organizace výzkumu, shromažďování a vyhodnocování získaných dat, interpretace a vyhodnocování výsledků, výzkumná zpráva a využití výsledků výzkumu). Výzkum v ošetrovatelství se orientuje na strukturu a obsah metaparadigmatu ošetrovatelství (určuje předmět-poznávací funkce a všeobecnou metodu zkoumání) a holistické pojetí člověka, tedy filozofie celistvosti (Kutnohorská, 2009).

2.5.1 Evidence Based Practice

Výsledky ošetrovatelského výzkumu jsou zveřejňovány v knižních publikacích, časopiseckých periodických určených nejen pro studenty zdravotnických škol, studenty vysokých škol, zdravotníky, ale i pro širokou veřejnost. To vše s cílem zkvalitnit ošetrovatelskou péči. Tímto se lze přiblížit k pojmu Evidence Based Nursing (EBN, viz úvodní kapitola) a Evidence Based Medicine (EBM), které jsou určitou aplikací současného trendu, způsobu práce, praxe založené na důkazech, tedy Evidence Based Practice (EBP).

Evidence Based Practice, jak uvádí Schwarz, znamená přenesení výsledků výzkumu do praxe efektivněji a důsledněji (Schwarz, 2005). Evidence Based Practice tedy neznamená, že budou zdravotníci bez rozmyslu přebírat doporučení autorů systematických studií, ale to, že v rovnováze musí být potřeby a přání pacientů s úsudkem zdravotníků (O'Connor, 2005). Mezi odborníky se již od vzniku pojmu Evidence Based Nursing a Evidence Based Practice vedou spory o tom, zda je pouze označením pro běžně prováděnou praxi, nebo jestli předchozí praxe nebrala výsledky výzkumu v úvahu a spoléhala hlavně na dlouholeté zkušenosti. Aby bylo možné mluvit o Evidence Based Nursing, je nutné hodnotit následující faktory:

- Zda jsou dostatečně publikovány závěry z výzkumu na konkrétní téma,
- Možnost přístupu sester k závěrům výzkumu a schopnost provést jejich kritickou analýzu,
- Zda ošetrovatelská praxe dovoluje aplikovat změny na bázi Evidence Based Nursing.
- Tematika Evidence Based Nursing (praktické záležitosti, podmínky, implementace do výuky a přípravy sester) je dostupná v podrobnějším zpracování hlavně v zahraniční literatuře (Ferguson, 2005), ale informace nalezneme rovněž v české literatuře (Jarošová, 2014).

Jedním z nejnáročnějších úkolů při zavádění praxe založené na důkazech do vzdělávání sester a do ošetrovatelské praxe je změna způsobu myšlení vedoucích pracovníků zdravotnických i vzdělávacích zařízení, poskytovatelů ošetrovatelské péče (sester), učitelů i studentů. Přestože existují studie demonstrující zlepšení pacientových výsledků při poskytování péče založené na výzkumu, zdravotnické instituce zdráhavě implementují

praxi založenou na důkazech, která v podmínkách českého ošetrovatelství není prakticky realizována (Jarošová, 2014).

Ošetrovatelství založené na důkazech představuje sedm kroků:

- Dotazování,
- Formulace klinické otázky v PICOT formátu (viz EBN),
- Vyhledávání nejlepšího důkazu,
- Kritické zhodnocení důkazů,
- Integrace důkazů, klinické zkušenosti, hodnot a preferencí pacienta při rozhodování v klinické praxi,
- Zhodnocení výsledků praktických rozhodnutí nebo změn založených na důkazu,
- Diseminace výsledků.

(Jarošová, 2014)

2.5.2 Vyhledávání informací

Aby mohlo být docíleno toho, že ošetrovatelství bude na vysoké úrovni, musí se sestry naučit vyhledávat nejnovější poznatky v databázích a spojovat poznatky zahraniční s domácími. Podmínkou ve vyhledávání v zahraničních databázích je dobrá znalost cizího jazyka. V databázích může sestra vyhledávat podle různých kritérií. Mezi nejznámější databáze obsahující ošetrovatelskou literaturu patří:

- MEDLINE
- BIBLIOGRAPHIA MEDICA ČECHOSLOVACA
- ProQuest
- EMBASE
- CINAHL (Cumulative Index to Nursing and Allied Health Literature)

Mezi nejznámější mezinárodní odbornou bibliografickou databází patří Medline, kterou vytváří Národní lékařská knihovna USA. Medline je k dispozici zdarma online, dále v tištěné podobě, z níž se tvoří elektronické verze a CD-ROM. Českou bibliografickou databází je Bibliographia Medica Čechoslovaca, kterou vytváří Národní lékařská knihovna v Praze.

2.6 Publikování a autorská práva

Každý výzkumník, sestry nevyjímaje, má povinnost při jakémkoliv výzkumu či pozorování a následně jeho publikaci v ošetrovateľských periodických přihlížet k zachování etických pravidel a postojů a k tomu, aby nepoškozoval práva osob, které ke svému výzkumu využije. Mezi hlavní pravidla, která jsou nezbytná dodržovat, patří:

- Informovaný souhlas – výzkum může být prováděn s lidmi, kteří s ním dopředu souhlasí, mohou od něj kdykoliv odstoupit, nesmí být k ničemu nuceni. U osob, které nejsou právně způsobilé, podepisuje informovaný souhlas zákonný zástupce.
- Ochrana soukromí a osobních údajů – v České republice platí Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů https://www.vse.cz/predpisy/83_4.12.2016a jejich uchování v informačních systémech. Výzkumník musí zajistit, aby k získaným informacím neměly přístup neoprávněné osoby a aby tyto informace byly použity pouze k účelu, pro které byly pořízeny.
- Odměna – spolupráce se může ocenit drobnými upomínkovými předměty nebo nenákladnými dárky.
- Ochrana před poškozením účastníka výzkumu – nesmí dojít k materiální, duševní či jiné újmě účastníků. Odpovědnost nese vždy výzkumník, ten by měl zachovávat naprostou anonymitu.

Při následném zpracování výzkumné zprávy je důležité a nezbytné dodržovat etické aspekty. Sem patří otázka plagiátorství, falšování dat, problémy při práci s daty a autorství (Munzarová, 2005). Pokud autor využívá písemné práce, kresby či informace získané od jiného autora a vydává je za své vlastní, jde o plagiátorství. Ve vědě a výzkumu se plagiátorství přísně postihuje (Munzarová, 2005).

2.6.1 Citování informačních zdrojů

Norma ČSN ISO 5127-2003 (informace a dokumentace) definuje plagiát jako „představení duševního díla jiného autora půjčeného nebo napodobeného v celku nebo části jako svého vlastního“ (<http://www.infogram.cz/findInSection.do?sectionId=1115&categoryId=1168>, navštíveno 8.2.2017). Pokud autor vypustí některé věty, změni pořadí vět, zamění slova za jejich synonyma, je závažným přečinem proti vědecké etice to, že vůbec necitoval autora

originálního dokumentu. Vyhnout plagiátorství se autor může, pokud užije parafráze určitého textu a přesně uvede zdroj informací, anebo využije parafráze s vloženými doslovnými citacemi. Citování použitých zdrojů je jednou ze základních zásad vědecké práce. Kdykoli někdo použije myšlenku někoho jiného, musí citovat původní práci, zdroj informací. Pokud to neudělá, stává se tvůrcem plagiátu a hrubě porušuje autorskou etiku a autorský zákon. Při citování odkazuje čtenáře na další literaturu a tím dává vlastní práci do souvislosti s pracemi jiných lidí. Správným citováním dokazuje, že zná problematiku, o které píše.

Citování informačních zdrojů má svá pravidla, řídí se určitými předpisy, normami. V České republice je nejrozšířenější normou ISO 690. Existuje mnoho způsobů citování, citační styly (Harvardský styl, MLA-humanitní disciplíny, Chicago styl-společenské vědy, APA-společenské vědy). Mezi obecná pravidla citování se řadí:

- Způsob zápisu citace, který musí být v celé práci jednotný,
- Citace má být úplná (nalezení zdroje),
- Citujeme pouze ze zdrojů, které jsme použili,
- V citacích zachováváme jazyk zdroje.

V České republice je nejrozšířenější mezinárodní norma ISO 690-ISO 690-2. Norma má dvě části:

- ČNS ISO 690 - ČNS ISO 690 Bibliografické citace. Obsah, forma a struktura. Pro tradiční tištěné publikace-monografie a jejich části, časopisecké články, příspěvky do monografií a patentových dokumentů,
- ČNS ISO 690-2 Bibliografické citace. Část 2 Elektronické dokumenty nebo jejich části. Pro elektronické publikace-monografie, databáze a počítačové programy, elektronické seriály, diskusní fóra, elektronické zprávy.

Norma v příslušném odborném článku definuje (Nedomová, 2007):

- Obecná pravidla pro psaní údajů bibliografických citací (autor, název, vydání...),
- Formální úpravu a strukturu citace (v jakém pořadí a v jaké formě se zapisují),
- Povinné a nepovinné údaje,
- Uspořádání soupisu bibliografických citací a metody odkazů.

Bibliografické manažery umožňují přehledně spravovat bibliografické citace dokumentů. Nabízejí uživatelům množství předdefinovaných citačních stylů pro různé typy dokumentů, umožňují export záznamů z databází, internetu či externích zdrojů. Volně dostupné softwary pro tvorbu bibliografických záznamů a záznamů pro citace informačních zdrojů jsou:

- Citation Machine (<http://www.citationmachine.net>),
- OttoBib (www.ottobib.com),
- Citace.com (www.citace.com),
- CiteULike (<http://www.citeulike.org/>),
- Zotero (<http://www.zotero.org/>),
- Bibliographix (<http://home.mybibliographix.com/>),
- BibSonomy (<http://www.bibsonomy.org/>),
- EasyBib (<http://www.easybib.com/>),
- Bibus (<http://bibus-biblio.sourceforge.net/>).

(Zdroj: <http://www.infogram.cz/findInSection.do?sectionId=1115&categoryId=1172>, navštíveno 8. 2. 2017)

2.6.2 Povinnosti autorů, recenzentů a editorů

Příslušné povinnosti a očekávání od autorů, recenzentů a editorů při publikování vyplývající z etického kodexu (Committee on Publication Ethics-COPE) jsou:

- Odpovědnost autora (tedy potvrzení autora, že rukopis je jeho původní práce, že nebyl nikde jinde dříve zveřejněn, že není ani v současné době publikován jinde, autor má povinnost oznámit editorovi jakýkoliv střet zájmu a musí identifikovat všechny použité zdroje při psaní rukopisu a hlásit chyby ve svém rukopise),
- Odpovědnost recenzenta (musí oznámit editorovi jakýkoliv střet zájmu, zajistit, aby informace o rukopisu byly důvěrné, musí upozornit editora na veškeré informace, které by mohly být důvodem k zamítnutí vydání rukopisu, musí vyhodnotit rukopisy bez ohledu na rasu, pohlaví, sexuální orientaci, náboženské vyznání, etnický původ, státní příslušnost či politické smýšlení),
- Odpovědnost editora (musí zajistit, aby informace týkající se rukopisu byly důvěrné, vyloučit jakýkoliv střet zájmů, vyhodnotit rukopisy pouze pro jejich

intelektuální obsah a být zodpovědný za rozhodnutí spojená s publikováním podaných rukopisů).

Porušení kterékoliv části etického kodexu včetně plagiátorství a jiného neetického chování bude mít za následek vyřazení rukopisu (Zdroj: <http://www.sets.cz/eticky-kodex/>, cit. 6. 2. 2017).

2.6.3 Recenze odborného článku

Recenzent hodnotí jednotlivé aspekty rukopisu, posuzuje kvalitu článku ve stupnici od deseti do sta procent, kdy 100% je nejlepší hodnocení. Doporučení rukopisu recenzentem redakci je možné ve třech možnostech:

- Uveřejnit bez úprav, nebo uveřejnit s drobnými opravami (články není třeba posílat k dalšímu kolu recenzí),
- Uveřejnit po přepracování, článek se vrací do dalšího kola recenzí,
- Odmítnout, recenzent článek nedoporučuje k publikování, je tak špatný, že nepomůže ani zásadní změna.

Po zhodnocení článku, recenzent odesílá recenzní formulář redakci. Redaktorovi se sejde více recenzí na jeden článek, které nemusí být ve shodě. Redaktor musí rozhodnout, zda článek zamítne, přijme nebo vrátí autorovi k menším či větším úpravám. Hlavní redaktor může delegovat správu článku během recenzního řízení na editora (oborový redaktor, specializovaný na určité odvětví). Na práci recenzenta a jeho komunikaci s redakcí nemá vliv.

2.6.4 Odborný časopis

Odborný časopis je periodická tiskovina, která obsahuje odborné či nějak edukativně založené články a příspěvky. Podle LaFolletta „*odborný časopis je periodikum považované identifikovatelnou intelektuální komunitou za primární kanál předávání znalostí a informací v daném oboru a za určitou záruku autentičnosti nebo správnosti těchto informací. Odborné časopisy se podílejí na vytváření intelektuálních standardů, představují formu komunikace mezi odbornými pracovníky, přinášejí cenné informace veřejnosti, stanoví programy pro určitou konkrétní oblast výzkumu, poskytují historické*

záznamy týkající se konkrétní oblasti, znalostí a udělují autorům určité implicitní potvrzení autentičnosti a originality jejich práce“ (LaFollette, 1992).

2.6.5 Hodnocení vědecké práce

Hodnocení publikační výkonnosti vedlo k vytvoření samostatné disciplíny, scientometrie. Zabývá se kvantitativními aspekty vědy o vědě, komunikaci a vědní politikou. Pro podporu a výzkum byla v této oblasti založena „International Society of Scientometrics and Informetrics (ISSI)“, v roce 1979 v rámci Maďarské akademie věd vznikl časopis „Scientometrics“ určený pro ty, kteří se chtějí vážně zabývat scientometrií.

První česká práce o citování v odborné a vědecké literatuře pochází z roku 1943 a je z technické oblasti (Medonos, 1943). Klíčovou osobou pro citační analýzu v československých zdravotnických časopisech je svými studiemi MUDr. Jan Helbich, CSc. z Národní lékařské knihovny z období 70. a 80. let (Helbich, 1987).

3 Praktická část

Praktická část této bakalářské práce se zabývá samotným porovnáním možností publikování výsledků výzkumných prací v odborných ošetřovatelských periodících pro sestry v České a Slovenské republice. Zkoumána budou také pravidla recenzního řízení a požadavky, které kladou redakce vybraných časopisů na autory. Praktický výzkum bude analyzovat písemné dokumenty a následně je vyhodnocovat.

3.1 Cíle výzkumného šetření a výzkumné otázky

Hlavním cílem této bakalářské práce je posouzení možností, rozdílů v pokynech a pravidlech časopiseckého publikování v odborných periodících, kladených redakcemi časopisů na jednotlivé autory, zájemce o publikace v oboru ošetřovatelství.

Hlavní výzkumná otázka tedy zní: Jaké jsou možnosti či rozdíly v pokynech a pravidlech publikování pro autory z řad sester, publikující v odborných ošetřovatelských časopisech?

3.1.1 Vedlejší cíle výzkumného šetření

Práce má kromě hlavního cíle stanovené ještě další vedlejší cíle, které se bude pokoušet nalézt a popsat adekvátním způsobem. Jedná se o tři vedlejší cíle:

- Vedlejší cíl č. 1: Identifikovat aktuální počet a názvy odborných ošetřovatelských časopisů v oboru ošetřovatelství v České a Slovenské republice, v nichž mohou autoři v současnosti publikovat.
- Vedlejší cíl č. 2: Zmapovat obsah a tematické zaměření českých a slovenských odborných ošetřovatelských, recenzovaných časopisů či periodik.
- Vedlejší cíl č. 3: Analyzovat postupy jednotlivých českých a slovenských ošetřovatelských odborných periodik pro zájemce o publikace, jednotlivé autory, dostupné také z oficiálních internetových stránek jednotlivých časopisů.

3.1.2 Vedlejší výzkumné otázky

Na základě vedlejších cílů bylo v této práci důležité stanovit rovněž vedlejší výzkumné otázky, které budou s těmito cíli souviset a v rámci jejich ověřování práce prokáže, zda bylo cílů dosaženo, či nikoliv. Jedná se o následující vedlejší výzkumné otázky:

- Vedlejší otázka č. 1: Jaký je aktuální počet odborných ošetřovatelských časopisů v oboru ošetřovatelství v České a Slovenské republice, v nichž mohou autoři publikovat?
- Vedlejší otázka č. 2: Jaké jsou názvy těchto odborných ošetřovatelských časopisů?
- Vedlejší otázka č. 3: Jaký je obsah a tematické zaměření těchto odborných ošetřovatelských časopisů:
- Vedlejší otázka č. 4: Jaké jsou postupy těchto odborných ošetřovatelských periodik platné pro zájemce o publikování v nich?

Součástí výzkumu bude postupné ověřování jednotlivých vedlejších výzkumných otázek a v závěru práce budou odpovědi na ně shrnuty a bude ověřeno, zda se podařilo odpovědět na všechny otázky.

3.2 Metodologie výzkumu

Praktická část této práce je zpracována ve formě komparativní obsahové analýzy dostupných písemných dokumentů, a to s využitím metody citační analýzy, která umožní vyhodnotit tyto dokumenty na základě jejich bibliografických citací a bibliografických odkazů. Analyzovány byly odborné domácí a slovenské ošetřovatelské časopisy v elektronické verzi na internetu, data z oficiálních internetových a elektronických portálů a databází, legislativních a politických, koncepčních dokumentů oboru ošetřovatelství a nelékařských zdravotnických oborů v ČR a veřejně dostupných informací a zdrojů. Ve vztahu ke stanoveným cílům a tématu práce byly analyzovány možnosti a požadavky časopiseckého publikování pro autory z řad sester.

3.2.1 Metoda získávání dat

Dokumenty jsou zkoumány formou rešerše, a to procesem výběru vhodného zdroje a dohledání klíčových slov či synonymních výrazů pro adekvátní výrazy. Studovány byly zdroje v češtině, slovenštině a angličtině, a to dokumenty ve formě knihy, příspěvky ve sbornících a v neposlední řadě články v uvedených odborných časopisech. Práce čerpá především z informačních zdrojů v citačních databázích:

- Web of Science – jedná se o citační databázi zaměřující se na evidenci kvalitních odborných publikací, nejvíce na periodika anglická či americká, obvykle procházející recenzním řízením (Zdroj: apps.webofknowledge.com).
- Scopus – toto je citační databáze, založena v roce 2004, zaměřující se také na evidenci kvalitních odborných publikací, která procházejí recenzním řízením, zejména se zaměřením na evropskou časopiseckou produkci (Zdroj: www.scopus.com).
- Google Scholar – Nursing category, obrovský rozsah databáze, ale nedostatečně propracované pokročilé vyhledávání např. autorů, tematických filtrů. V Google Scholar je pro hodnocení používán Hirschův index. Hirschův index, h – index je číslo udávající počet článků s počtem citací větším nebo stejným jako je počet těchto článků. Tento číselný index vyjadřuje vědecký výstup výzkumného pracovníka. <https://uvi.lf1.cuni.cz/publikacni-cinnost/citacni-ohlasy/hirschuv-index-h-index>
- Seznam vydávaný Radou pro výzkum, vývoj a inovaci. Seznam recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v České republice byl naposledy aktualizovaný v roce 2015.

Výsledkem tohoto přehledu možností, pravidel a požadavků pro autory může být podklad přínosný pro začínající autory, kteří chtějí publikovat v odborných časopisech a periodících. Půjde tedy o přehled, který umožní snadnou orientaci v oblasti časopiseckého publikování v oboru ošetřovatelství v ČR a SR

4 Výzkum

V praktické části této bakalářské práce jsou porovnány jednotlivé časopisy se zaměřením na obecnou formu a způsob jejich podmínek a požadavků pro uveřejňování odborných článků. Konkrétní časopisy s detailní analýzou jednotlivých stanovených podmínek se nacházejí v příloze této práce.

4.1 Výzkumný vzorek

Kvalitu odborných časopisů se snaží odrážet několik faktorů. Patří mezi ně především: recenzní řízení (recenzované časopisy) a citovanost článků, vyjádřená tak zvaným impakt faktorem (impaktované časopisy). Přehled impaktovaných časopisů nabízí databáze Journal Citation Reports (JCR), která je rozdělena na části přírodní a technické obory (JCR Science Edition) a pro společenskovědní obory (JCR Social Science Edition). Přehledy jsou zpracovány jednou za rok <http://www.veda.upol.cz/veda-na-up/odborne-casopisy-up/>. IF byl definován v roce 1955 k vytvoření citačních rejstříků. V roce 1960 vyšel v experimentální podobě „Genetic Citation Index“, o rok později vychází první svazek „Science Citation Index“ (SCI). Pro tuto databázi byly od roku 1960 vybírány časopisy podle IF. Když došlo k dostatečnému nárůstu počtu zpracovaných časopisů, tím i článků, resp. citací, došlo k vydání „Journal Citation Reports“ (JCR).

4.1.1 Impakt faktor

Za zakladatele impakt faktoru je považován Eugene Garfield (16. 9. 1925 - 26. 2. 2017). Pocházel ze židovské rodiny v Bronxu (New York). Vysokoškolská studia na University of Pennsylvania dokončil s dosaženou hodností PhD. v roce 1961. V roce 1995 obdržel čestný doktorát Karlovy univerzity za zásluhy o rozvoj integrovaného zpracování bibliografických údajů pro výzkum se zvláštním zaměřením na lékařské a biologické vědy (Hercová, 2017).

Impakt faktor (IF)- prvotní cíl musí směřovat k publikování dobré vědy, což vyžaduje kritičnost vůči autorům i recenzentům. Kritičnost ukládá redakční radě, v rámci hodnocení vědy, nějakým způsobem hlídat a hodnotit kvalitu publikací, a to např. impakt faktorem.

Při publikování článku do odborného časopisu, kdy si vědecký pracovník jistě položí otázku „Jak to dopadne?“, nastala situace, jak tento „dopad“ (angl. Impact) změřit (Špála, 2006).

V oblasti vědy nastala situace, kdy vznikla snaha tento „dopad“ (angl. impact) změřit kvantifikovaně a vyjádřit ho jednoduchým číslem, indexem. Dnes je „činitel dopadu“ znám jako „impakt faktor“ (IF). IF se stal určitým měřítkem kvality vědeckých časopisů. Je definován jako poměr počtu citací, které byly zaznamenány v hodnoceném roce na všechny články publikované v daném časopise za předchozí dva roky, k celkovému počtu všech těchto článků. Je-li práce některého autora citována jiným autorem, znamená to, že je zajímavá, že její autor má určitou odbornou úroveň. Rovněž je-li citován článek z některého časopisu, má daný časopis určitou odbornou úroveň. Impaktované časopisy jsou odborná periodika, jejichž příspěvky procházejí recenzním řízením. Pokud je periodikum zařazeno do databáze, musí splňovat základní podmínky-mít pravidelnou periodicitu, dodržovat publikační standardy, obsahovat abstrakty článků v angličtině, recenze, projít přes auditory a odborníky (Špála, 2006).

4.1.2 Odborný článek

Vědecký článek je písemná forma seznámení s teoretickými vědeckými nebo vědeckovýzkumnými výsledky (Kutnohorská, 2009). Bere se v úvahu jazyk, téma a kvalita. Pokud se píše v českém jazyce, vybírá se z českých, případně slovenských časopisů. Pokud se píše v anglickém jazyce, je výběr časopisu neomezen. Téma článku se vyhledává v časopisech daného oboru (ošetřovatelství) a dále je nutno se rozhodnout, v jak kvalitním časopisu publikovat. V nerecenzovaných časopisech jsou publikace téměř bezcenné, nikdo neprověřuje pravdivost a kvalitu předkládaných informací. Požadavkem by měl být recenzovaný časopis. Každoročně je vydáván Radou pro výzkum a inovaci ČR Seznam recenzovaných neimpaktovaných periodik. Nejvyšší úroveň mají časopisy recenzované a impaktované.

Vědecký článek by měl obsahovat krátký a výstižný název, autora (zodpovědný za to, co je publikováno), pracoviště (oficiální název pracoviště daného autora), abstrakt (krátká, přesná, konkrétní a výstižná charakteristika článku), klíčová slova (seznam klíčových slov rozšiřuje možnost použití pro indexové a abstraktové služby další slova kromě těch, která jsou uvedena v názvu práce či studie), úvod (odůvodnění cíle práce, shrnutí dosavadních

poznatků), metodiku (popis metod sběru údajů a jejich zpracování), výsledky (jasné a přehledné uvedení výsledků bez jejich opakování), diskusi (hodnocení významu výsledků), závěr (zobecnění výsledků, konfrontace s dosavadními poznatky a hodnocení přínosu získaných výsledků), literaturu (abecední seznam použitých zdrojů literatury, bibliografické údaje podle normy např. ISO 690) a citace (Kutnohorská, 2009).

4.1.3 Jazyk a citační styl

Jazyk a citační styl vycházejí z povahy vědeckého textu. Pro vědu je charakteristické používání termínů, které dodávají odbornému textu přesnost a jednoznačnost. Základním předpokladem jakéhokoliv komunikačního stylu je potřeba znát výborně jazyk, případně pokud je článek psán v jiném jazyce, je vhodné si nechat článek zkontrolovat rodilým mluvčím. Formální citace vychází z požadavků redakce, která by se měla řídit příslušnou normou. Citace se objevují formou jména prvního autora a roku vydání publikace nebo v textu formou číselného odkazu. Dále by měl být doplněn seznam použitých zkratk, poděkování, dodatky.

Kritériem pro hodnocení vědecké práce jsou scientometrické ukazatele. Mezi nejsledovanější patří citační indexy, Hirschův index, impakt faktor a další měřítka pro hodnocení časopisů. Citační index je počet citací určitého autora publikovaných prací za určité období. Citační index je vyšší, čím častěji jsou jeho publikace citovány jinými autory. Tyto citační indexy nemusí být vždy přesné, a to protože se do nich započítávají i citace negativní (Středisko vědeckých informací Fyziologického ústavu AV ČR, 2010). Úkolem citačních indexů je sledovat počet citací, citačních ohlasů, které patří ke kritériím hodnocení vědecké kvality autora, skupiny autorů nebo instituce. Původně tištěné výstupy SCI a JCR přešly postupně do elektronické podoby „Web of Knowledge“ (Thomson Reuters, nyní Clarivate Analytics), což je integrované rešeršní prostředí zprostředkávající přístup k původním databázím.

4.1.4 Science Citation Index

Cílem bylo vytvoření bibliografického systému pro vědeckou literaturu, který by zabránil nekritickému citování podvodných, zastaralých údajů, jež by byly v následujících člancích kritizovány. „Impakt faktor“ jako relativní číslo, kvantitativní ukazatel k posouzení kvality

časopisů do připravovaného „Science Citation Index“ (Garfield, 1963), který vyšel v roce 1961. SCI nepředstavoval okamžitý úspěch, po odmítnutí podpory od National Science Foundation (NSF) ho E. Garfield vydával na vlastní náklady.

Pro SCI jsou časopisy zpracované od současnosti až po rok 1900. V oblasti databází je to unikátní. Je zde možné sestavovat pro jednotlivé články kocitační mapy, umožňující sledovat provázanost výzkumu i sledování jeho trendů (Garfield, 1998). Tyto mapy jsou dostupné v některých bibliografických databázích, např. Scopus. Pro hodnocení vědeckých článků mají jistý význam bibliometrické indikátory. Vedle IF nesou velkou zodpovědnost editoři (redakční rady) a všichni, kdo stojí na začátku procesu rukopisů zadávaných k uveřejnění. Tato oblast hodnocení má svůj dopad na konečnou kvalitu publikací, a to rozměr etický, počínaje důvěrností informací až po konflikt zájmů (Lock, 1989).

Opatřením Rady vlády pro vědu a výzkum se některé domácí odborné časopisy bez IF (podle SCI) zařadily po hodnocení do kategorie skoro identické s impaktfaktorovými časopisy (Bartůněk, 2006). Je to jeden z důkazů nesystematičnosti, netransparentnosti rozhodování RV pro VV při hodnocení vědy, který vyvolává negativní odezvy vědecké obce.

4.1.5 Recenzní řízení

Celý článek je dobré před odesláním do redakce po určitém časovém odstupu samotným tvůrcem znovu zkontrolovat, nebo dát k posouzení kolegovi či odborníkovi daného oboru. Předpublikační recenze by měla zahrnout obsahové, jazykové a formální okruhy. Nikdy není možné odesílat stejný článek do dvou časopisů. Až když je článek odmítnut v jednom z časopisů, je možné vybrat další (Bártlová, 2008).

Recenzní řízení je základní podmínkou pro udržení kvality vydávaných publikací. Časopisecké články jsou většinou recenzované dvěma až třemi recenzenty. Recenzní řízení může mít následující typy:

- Anonymní oboustranné – double blind peer review (obě strany nemají svou identitu),
- Anonymní jednostranné – single-blind peer review (recenzent zná identitu autora, ale autor nezná identitu recenzenta),
- Otevřené – open peer review (obě strany znají svou identitu).

Před odesláním článku je důležité přihlédnout jednak k zaměření časopisu (Aims and Scope) a jednak ke zkušenostem a výsledkům konkrétního autora (Author Resources). Následně autor článek odesílá, a to buď vložením článku na online systém daného periodika, zasláním na e-mail editora uvedený na webu periodika, nebo zasláním tištěné kopie na adresu redakce odborného časopisu.

Výsledky recenzního řízení jsou známy po určité stanovené době a může dojít k několika variantám zpětné vazby:

- Článek přijat bez zásadních výhrad (článek je v pořádku a akceptován, ale někdy je nutno provést autorskou korekturu),
- Článek vrácen k přepracování (článek má kladné recenzní posudky, ale není zcela v pořádku, a proto je nutno jej upravit s tím, že s jeho publikováním redakce časopisu počítá),
- Článek zamítnut (článek vykazuje velké nedostatky, a tak je nutné ho zcela předělat - autor si v takovém případě vyžádá recenzní posudky pro poučení z nedostatků pro svoji budoucí práci).

Odmítnutí u impaktovaných časopisů může často dosahovat až 80 procent. Důvodů pro odmítnutí bývá mnoho. Nejčastějším důvodem pro odmítnutí článku může být:

- Špatná angličtina,
- Absence novosti,
- Nerespektování požadavků vydavatelství časopisu,
- Limitovaný rozsah článku,
- Špatná struktura článku,
- Téma článku nemá význam v širším měřítku, nebo nezapadá do tématu časopisu,
- Nedoporučení recenzentů nebo doporučení nesprávných recenzentů,
- Nedodržení etických standardů.

4.1.6 Zařazení článku

Bibliometrickými indikátory k posouzení časopisů z hlediska počtu uveřejněných článků jsou kromě impakt faktoru, immediacy index, citing half-life, cited half-life. IF je určován

každý rok, vyhodnocován je americkým Institutem pro vědecké informace (ISI) a je ukazatelem kvantity a kvality publikací. Informace o impaktovaných časopisech publikuje citační databáze Journal Citation Reports (JCR). Citačními ohlasy se také zabývá databáze Scopus.

Pokud je periodikum zařazeno do některé z uvedených databází, musí splňovat základní podmínky-mít pravidelnou periodicitu, dodržovat publikační standardy, obsahovat abstrakty článků v anglickém jazyce, recenzní řízení, procházet přes editory a odborníky. Měří a posuzuje dopad vědeckého článku z pohledu publikačního výkonu autora (tzv. scientometrie – název odvozen z lat. *metrein* a *scientia* – znalost, vědění). Nejvíce je dnes využívána pro hodnocení vědy pro rozdělování finančních zdrojů ve vědě.

Mezi recenzované neimpaktované odborné časopisy s ošetrovateľskou tematikou v České republice, kde mohou sestry publikovat své odborné články, můžeme zařadit např. *Florence*, *Kontakt*, *Journal of Nursing*, *Social Studies and Public Health*, *Profese* (online), *Central European Journal of Nursing and Midwifery*, nerecenzovaný časopis *Ošetrovateľství*. Ve Slovenské republice to jsou hlavně *Sestra*, *Ošetrovateľstvo* a *porôdna asistencia*. Ošetrovateľská tematika v odborných časopisech je zaměřena např. na prevenci a péči, duševní zdraví, zlepšení péče o pacienta, podporu zdraví starších dětí a adolescentů, kulturní a etické otázky, terminální fázi nemoci a paliativní péči, HIV infekce, ale i informatiku v ošetrovateľství a mnoho dalších oblastí.

4.2 Sběr dat

Data pro vypracování této bakalářské práce byla zajištěna autorkou na základě důkladných rešerší dostupných zdrojů a následnou komparací a popisem jednotlivých z nich. Pro sběr dat bylo rozhodujících několik hlavních aspektů: ediční pravidla časopisu, kvalita obsahu, citovanost, pravidelnost, přístupnost (či dostupnost) textů, základní aspekty publikování. Blíže jsou tyto aspekty a základní kritéria výběru časopisů rozvedeny níže:

- **Téma** – rozhodující bylo, zda je časopis tematicky zaměřen na oblast odborného vzdělávání sester a zda se jeho obsah či obsah publikovaných textů dotýká tématu této práce.

- Prestiž časopisu – vesměs šlo o časopisy, které jsou v odborných kruzích známe, často využívané či citované, jejichž texty mají odbornou relevanci a lze je považovat za prestižní z pohledu profese.
- Jazyk – protože se jedná o odborné vzdělávání českých sester, na prvním místě byla preferovaná čeština, ale vzhledem k blízkosti a vzájemné provázanosti se Slovenskem (a jazykové dostupnosti a srozumitelnosti) se autorka zaměřila i na slovenštinu; v nemalé míře se potom věnovala i časopisům v angličtině, která je dnes považována za základní jazykovou znalost v oboru.
- Cena – cenová dostupnost časopisu (či možnost jeho on-line stažení na internetu) je důležitým kritériem k tomu, aby jej mohla sledovat široká odborná veřejnost.
- Hodnocení dle metodiky VaV v ČR – výběrem prošly ty časopisy či ta periodika, která byla hodnocena dle této metodiky.
- Počty výtisků daných časopisů a přístupnost – tento faktor souvisí s cenou a celkovou dostupností, důležité je internetové pokrytí, kvalitní home page (pokud možno v angličtině) s dostatkem klíčových slov, u tištěného záleží na tom, kde a v jakém množství může být obecně dostupný odborné veřejnosti a zda je vydáván pravidelně a bez zpoždění.
- Ediční pravidla časopisu – důležité jsou anglické abstrakty k dispozici v textu, reference v latině, přesvědčivá redakční koncepce, velký výběr redaktorů (zejména jejich rozmanitost zaměření a odbornost) a také snadná identifikovatelnost těchto autorů z pohledu eliminace nepůvodních (kopírovaných) článků.
- Kvalita obsahu – na prvním místě obsahu časopisu stojí jeho vědecký přínos v oboru, jasnost a přehlednost abstraktů, soulad všech článků s cíli a zaměřením časopisu a čitelnost článků (tedy jejich srozumitelnost).
- Profil autora – všichni autoři by měli mít přehledný profil, který obsahuje soubor informací o nich a dostupné odkazy týkající se jejich profese.
- Úroveň recenzního řízení – důležitá je úroveň, jakou probíhá recenzní řízení, jak a kým je posouzena odbornost, zda je rozhodováno dle recenzních posudků.
- Časová osa přijetí článku – každý článek by měl být přijat k vydání v rozmezí osmi až deseti týdnů.
- Citovanost – v tomto případě hraje důležitou roli citovanost ve Scopus, a Web of Science

Autorka této bakalářské práce není autorkou odborných textů, ty jen posuzovala a porovnávala jejich výskyt v odborných časopisech za účelem vytvoření obsahu této práce, nicméně za hlavní a základní aspekty publikování, které musí zvážit, rozmyslet a následně dodržet každý autor před odesláním svého odborného textu do konkrétní redakce považuje tyto:

- **Téma** – autor by měl dopředu zvážit, o čem bude psát, zda je téma dostatečně relevantní a má příjemcům textu co říct, má je čím vzdělat či doplnit jim informace.
- **Jazyk a styl** – styl musí být dostatečně odborný, ale současně se musí opírat o srozumitelný jazyk bez stylistických a gramatických nepřesností.
- **Struktura článku** – článek by se měl rozvíjet od obecného ke konkrétnímu, být přehledný a dostatečně využívat odborné zdroje.
- **Etické záležitosti** – hlavní tíha posouzení neporušování etických pravidel leží na recenzentovi, ale autor by měl od začátku respektovat možné etické dopady svého textu a již od začátku se vyvarovat jejich porušení.
- **Výběr časopisu** – autor článku by se měl při výběru vhodného časopisu od začátku zaměřit na hlavní aspekty uvedené v první části této podkapitoly – s tím souvisí i další podmínky, které se publikace textu týkají a s ní souvisejí.

4.3 *Limity designu výzkumu*

Před započítím výzkumu je důležité si nejprve nastavit limity výzkumu samotného a určit jeho design. Pro limity je důležité zachovat a dodržet hlavní tři kritéria:

- **Závěry** mohou být obvykle platné jen pro prostředí, ze kterého jsme sebrali naše data. Což znamená, že závěry vyplývající z výzkumu odborných článků mají relevanci pro prostředí odborného vzdělávání sester.
- **Strategie získání dat** je způsob, jak budou data shromažďována. Pokud by nebyl zvolen vhodný způsob získávání dat, data či jejich kvalita mohou být silně ovlivněny.
- **Kvalita dat** je hlavní determinantou důvěryhodnosti výsledků. Je tedy důležité zaměřit se na skutečně kvalitní a relevantní podklady, s nimiž se dále pracuje.

Design výzkumu představuje plán výzkumu ke sběru a analýze dat a současně odpovídá na otázku, jaká data jsou relevantní k nalezení požadovaných výsledků. Důležité jsou především:

- Strategie výzkumu – tedy určení cíle, k němuž výzkum směřuje – v případě této bakalářské práce jde o porovnání a určení způsobu publikace odborných článků v odborných časopisech pro vzdělávání sester,
- Metody sběru dat – tedy určení způsobu, jakým budou data zajišťována – v případě této bakalářské práce jde o důkladnou rešerši vybraných časopisů a jejich komparaci,
- Vzorek – vzorkem v případě tohoto výzkumu jsou samotné články týkající se tématu,
- Prostředí – prostředím je oblast dalšího odborného vzdělávání sester,
- Časový harmonogram – časová osa nezbytná pro naplnění cílů výzkumu – v případě aktuálního výzkumu jde o termín od podzimu 2016 do podzimu 2017,
- Metody analýzy dat – způsob, jakým budou zajištěná data dále analyzována – v případě tohoto výzkumu jde o komparativní analýzu.

4.4 Etické aspekty výzkumu

Při každém výzkumu je nezbytné se zaměřit na skutečnosti, zda a do jaké míry byla dodržena etická pravidla a rovněž zda samotný výzkum nemá z hlediska etiky dopad na respondenty či na kohokoliv, jehož osobnostní práva či autorská práva by mohla být nějakým způsobem dotčena. Výzkum jednotlivých časopisů byl tudíž zaměřen rovněž na porovnání či sledování, zda nemohlo dojít k některému z porušení etických pravidel. Možností se nabízí několik:

- Současné odeslání článku do dvou a více redakcí – tato skutečnost již byla zmíněna, odborný článek zkrátka může být publikován pouze v jednom periodiku a následně je možné z něj čerpat standardním způsobem (citační pravidla) pro další využití. Posílat jej ale na víc míst současně možné není.
- Plagiátorství – využití cizích zkušeností či poznatků, aniž by byli tito autoři řádným způsobem uvedeni a citováni, je hrubým porušením etických pravidel.

- Publikace již publikovaného – tato forma porušení etických aspektů je velmi podobná předchozímu bodu. Pokud již byly nějaké výsledky výzkumu uveřejněny, není možné je uveřejnit znovu, aniž by bylo uvedeno, kde přesně konkrétní práce vznikla, kde byla zveřejněna a co je z ní přesně citováno.
- Upření spoluautorství – toto není zcela obvyklý či častý způsob porušení etických pravidel, ale pokud se výzkumu účastnilo více autorů, tak i když zprávu o výsledcích podává jen jeden z nich, vždy je jeho morální povinností uvést všechny autory a zmínit jejich zásluhy na výsledcích.
- Odeslání článku bez vědomí spoluautorů – tento aspekt souvisí s předchozím. Pokud existují spoluautoři, vždy musí být informováni o tom, že někdo bude výsledky jejich výzkumu publikovat, a pochopitelně je předpokládán také jejich souhlas s uvedeným krokem.
- Falšování výsledků, dat – pokud autor odborného článku zkreslí či zcela záměrně uvede mylná a nesprávná data, jedná se o významný etický problém, který zpochybňuje relevanci celého výzkumu a jeho výsledků.

Poté, co autor článku splní všechny podmínky a pravidla, je jeho autorským právem podpis licenční smlouvy (VUT) a předání majetkového práva na text nakladateli. Autorská práva nicméně autorovi zůstávají, ta jsou nepřenositelná.

Mezi další etické aspekty výzkumu bezpochyby patří ohled na pacienty či respondenty, kteří svojí účastí přispěli k reliabilitě zkoumaných skutečností a výstupních dat, ale jejichž osobnostní práva nesmějí být publikací výsledků výzkumu nijak dotčena či poškozena, a to ani v případě, že by se výzkumu účastnili za úplaty či by dopředu podepsali souhlas. Recenzenti a editoři jednotlivých periodik by ve sporných případech měli vždy řešit nejen etické, ale i případné právní dopady skutečnosti, pokud by tyto aspekty nerespektovali.

4.5 Analýza získaných dat

Analýzou získaných dat za období 2006-2016, bylo zjištěno, že zahraniční časopisy v oblasti ošetrovatelství v kategorii Nursing SCIE (Science Edition) a Google Scholar zaznamenaly nárůst. V databázi Google Scholar není hodnocení, přes velký rozsah databáze, dostatečně transparentní, jak je zmíněno v podkapitole metod získávání dat.

Součástí této bakalářské práce je rešerše a zkoumání a následně porovnání celkem šesti časopisů, které jsou v příloze této práce. V této podkapitole je uveden jejich přehled a nejdůležitější informace o jejich publikační činnosti. V následující podkapitole potom dojde ke komparaci všech časopisů.

4.5.1 Florence

Florence je odborný časopis pro nelékařské zdravotnické pracovníky. Každý autor musí uvést odkaz na dva recenzenty z různých pracovišť a prohlášení, že text nebyl publikován v jiném časopise. Odkaz na autora (autory) musí obsahovat jejich profesní údaje a název pracoviště (plus spojení, fotografii a další podstatná data). Rozsah je limitován 3 – 6 tisíc znaků pro článek a 3 – 9 tisíc znaků pro výzkum či kazuistiku. Články mají stanovenou strukturu a odkazy na zdroje, stejně jako podmínky pro uveřejnění dalších podkladů (obrázky, grafy).

4.5.2 Ošetrovatelství a porodní asistence

Ošetrovatelství a porodní asistence je recenzovaný vědecký časopis pro sestry, ošetrovatelky a porodní asistentky. Každý autor musí uvést, že je jeho článek původní, nebyl nabídnutý jinému časopisu, je zodpovědný za věcnou a formální správnost. Příspěvky jsou recenzovány redakcí dvěma nezávislými recenzenty. Po úspěšné recenzi jsou české a slovenské verze zasílány autorům k překladu do angličtiny (nutnost akademického jazyka bez stylistických chyb, redakce zajišťuje výpomoc anglické překladatelky). Autor musí uvádět informace o svojí osobě a pracovišti svém i všech spoluautorů. Redakce usiluje o co nejvyšší kvalitu etických principů i recenzního řízení (je členem COPE), výsledky recenze jsou známy do dvou měsíců od přijetí rukopisu. Články mají stanovenou strukturu a odkazy na zdroje a rozsah je limitován 3 – 5 tisíc slov a maximální počet tabulek, grafů a obrázků 5 ks.

4.5.3 Sestra

Sestra je odborný časopis pro sestry a ošetrovatelky. Autoři musí prohlásit, že článek je původní a nebyl dosud publikován, současně uvádějí detailní informace o sobě a ostatních spoluautorech (včetně pracoviště). Články mají stanovenou strukturu textu a příloh

(obrázků, grafů – včetně podmínky o autorství příloh), rozsah je daný počtem řádků, jichž je 90 – 180 (jedna až dvě tiskové strany). Rukopis je podroben recenzi členů redakční rady či odborníků z oboru, na jejímž základě může redakce požadovat jeho úpravu.

4.5.4 Kontakt

Kontakt je časopis pro ošetrovatelství a sociální vědy ve zdraví a nemoci. Jeho podklady pro autory a požadavky na strukturu a podmínky uveřejnění článku jsou nejvíce detailní a rozsáhlé ze všech sledovaných časopisů. Pro autory textů je vydaná podrobná příručka. Podmínkou pro uveřejnění i zde je prohlášení o původnosti textu a skutečnosti, že nebyl a nebude publikován jinde. Pro zasílání článků do redakce je nezbytné využít speciální on-line systém. Důraz je kladen na etická pravidla, na neexistenci konfliktu zájmů, na detailní informace o autorech a spoluautorech (jejich prohlášení musí být osobní od každého z nich). Autoři jsou povinni uvádět i zdroje finanční podpory pro případný výzkum. Text musí být napsaný v odborné angličtině (redakce nabízí spolupráci na jazykových korekturách) a spolu s ním je nutné předložit kontakty na dva recenzenty (redakce se sama rozhodne, zda je využije). Články mají stanovenou povinnou strukturu a podmínky pro přílohy a odkazy na databázi či citace. Povinný rozsah stanovený není.

4.5.5 Hygiena

Hygiena je časopis pro ochranu a podporu zdraví. Zveřejňuje příspěvky z oblasti hygieny, epidemiologie a prevence nemocí. Podmínky pro uveřejnění mají stanovenou strukturu, požadavky na citace a zdroje a rozsah článků (krátká sdělení do 5 stran, výzkumné a přehledové práce do 15 stran). Všechny práce podléhají recenznímu řízení. Rukopisy je nutno dodávat v českém či slovenském jazyce (abstrakt a klíčová slova pak také anglicky). Příspěvky se dodávají elektronicky i v tištěné verzi, nezbytné je prohlášení o originálním původu textu a o tom, že nebyl dosud publikován. O vydání článku rozhoduje redakční rada na základě odborného posouzení dvou nezávislých recenzentů.

4.5.6 Ošetrovatelská péče

Ošetrovatelská péče je odborný časopis zdravotnických pracovníků v sociálních službách. Články mají stanovený rozsah 6 – 12 tisíc znaků (výjimečně 18 tisíc znaků) a požadavky

na přílohy či obrázky shodné s ostatními periodiky, zasílají se výhradně elektronicky. Autor musí uvést detailní informace o sobě a o svém pracovišti. Redakce si vyhrazuje vlastní stylistické úpravy textu, informace o odborných recenzích a dalších detailech neuvádí.

4.6 Komparace získaných dat

V předchozí podkapitole je uveden přehled šesti zkoumaných časopisů a nejdůležitější informace o jejich publikační činnosti. Na základě jejich komparace byla ověřena odpověď na hlavní výzkumnou otázku, jaké jsou možnosti či rozdíly v pokynech a pravidlech publikování pro autory z řad sester, publikujících v odborných ošetrovateľských časopisech?

Nejdetailnější informace a podklady pro autory předkládá redakce časopisu pro ošetrovateľství a sociální vědy ve zdraví a nemoci Kontakt. Všechny redakce požadují články v jazyce českém a slovenském, redakce Ošetrovateľství a porodní asistence vyžaduje po vybrání článku pro publikaci jeho anglickou verzi, redakce Kontakt vyžaduje rovnou anglickou verzi (obě redakce poskytují možnosti jazykových korektur či překladu do odborného jazyka). Kromě časopisu Ošetrovateľská péče (ten tuto informaci neuvádí), všechny redakce zpracovávají odborné recenze, ve dvou případech požadují kontakty na vhodné odborné recenzenty od autorů (Florence a Kontakt). Všechny časopisy vyžadují prohlášení o původnosti textu a o tom, že článek nebyl publikován jinde, ani se o jeho publikaci jinde neuvažuje. Všichni autoři (i spoluautoři) musí dodat redakcím detailní informace o svojí osobě, odbornosti a místě působnosti, redakce časopisu Florence vyžaduje i fotografie autorů. Redakce si také stanovují maximální rozsahy pro odborné práce, které se pohybují v rozpětí 3 tisíce znaků až 20 normostran.

Každý časopis má svá určitá specifika, a proto je nelze jednoznačně porovnávat za zcela stejných podmínek. Některé se zabývají jen ošetrovateľstvím, další i porodním asistentstvím, hygienou či sociálními službami. Přesto lze za nejvíce komplexní požadavky a doporučení pro autory (a z nich vyplývající následné kvalitní výstupy a relevantní podklady pro další odbornou publikaci) považovat podklady časopisu Kontakt, který navíc disponuje přímo odbornou příručkou pro autory a podporou pro otázky či poradnou pro zájemce o publikování.

4.7 Téma ošetrovateľského výzkumu

Téma ošetrovateľského výzkumu se v zahraničí objevuje čím dál tím častěji. O zvyšující se prestiži autorů v této oblasti svědčí i velký nárůst titulů časopisů s touto tematikou, které byly postupně zařazovány do americké databáze Journal Citation Reports, která je odborné veřejnosti známa výpočtem impakt faktoru (IF). Odborné časopisy jsou v této databázi děleny do různých kategorií, ošetrovateľská kategorie nese název Nursing. Nárůst počtu titulů lze vidět v tabulce č. 1:

Časopisy z oblasti ošetrovateľství za období 2006 - 2016 podle JCR – nárůst počtu titulů

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
SE	36	46	62	72	89	99	106	107	111	116	116
SE+SSE	38	48	64	74	91	101	108	109	113	118	118

Následující tabulka č. 2 představuje tituly s nejvyšším IF, jedná se o zahraniční časopisy.

Zahraniční časopisy s nejvyšším IF

	Název časopisu	Země	IF
1.	International Journal of Nursing Studies	Anglie	3.755
2.	European Journal of Cardiovascular Nursing	Anglie	2.763
3.	Journal of Family Nursing	Anglie	2.537
4.	Nurse Education Today	Skotsko	2.533
5.	Birth- Issues in Perinatal Care	USA	2.518
6.	Journal of Nursing Scholarship	USA	2.396
7.	Nursing Outlook	USA	2.236
8.	Women and Birth	Holandsko	2.138
9.	Journal of Cardiovascular Nursing	USA	2.105
10.	European Journal of Cancer Care	Anglie	2.104
11.	Worldviews on Evidence-Based Nursing	USA	2.103
12.	Journal of Human Lactation	USA	2.007
13.	Journal of Advanced Nursing	Anglie	1.998
14.	Midwifery	Anglie	1.948
15.	Nursing Research	USA	1.929
16.	Australian Critical Care	Austrálie	1.907
17.	Journal of Nursing Management	Anglie	1.905
18.	American Journal of Critical Care	USA	1.883

19.	International Journal of Mental Health Nursing	Austrálie	1.869
20.	European Journal of Oncology Nursing	USA	1.826

Prvních 20 titulů časopisů kategorie Nursing SCIE (Science Edition) za rok 2016 - řazeno podle hodnoty IF. Údaje převzaty z databáze Journal Citation Reports (firma Clarivate Analytics, dříve Thomson Reuters) k datu 14. 2. 2018

Autorka se zajímala také o metriku, která se objevuje pro práce nalezené v Google Scholar, který je ve vědecké komunitě velmi oblíbený také proto, že bývá zdrojem řady volně dostupných plných textů. Metrika je odlišná, pracuje s Hirschovým indexem. V databázi Google Scholar není hodnocení dostatečně transparentní a je špatně identifikovatelné u jednotlivých dokumentů.

Google Scholar Metrika - h5-index představuje h-index článků publikovaných během pěti předchozích roků. Jedná se o největší počet (h) článků publikovaných v letech 2012 - 2016, které mají minimálně stejný počet citací h.

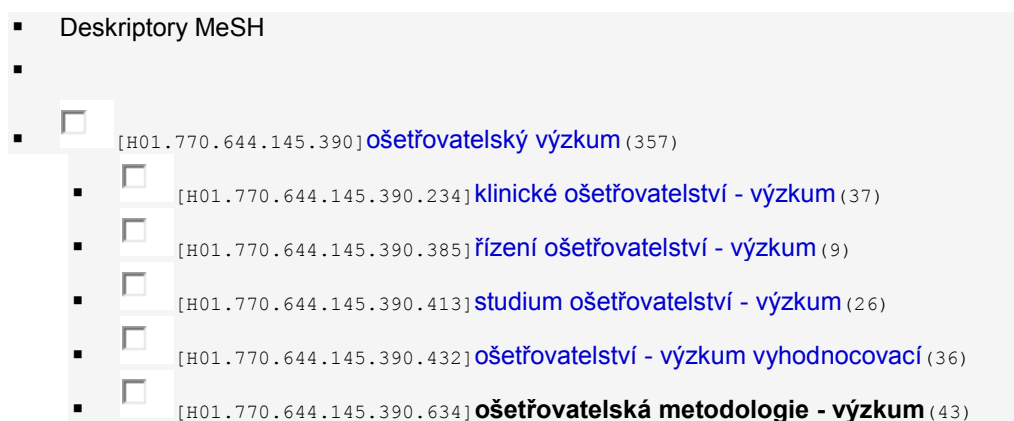
Zahraniční časopisy podle Google Scholar Metriky

	Publikace	h5-index	h5-medián
1.	International Journal of Nursing Studies	59	85
2.	Journal of Advanced Nursing	56	72
3.	Nurse Education Today	50	64
4.	Journal of Clinical Nursing	47	56
5.	Journal of Pain and Symptom Management	45	55
6.	Journal of Nursing Management	39	56
7.	Journal of Palliative Medicine	37	51
8.	Midwifery	37	44
9.	Journal of Nursing Scholarship	35	52
10.	Journal of Nursing Administration	34	47
11.	Nursing Ethics	34	44
12.	Cancer Nursing	34	40
13.	American Journal of Critical Care	33	46
14.	European Journal of Oncology Nursing	33	46

15.	Scandinavian Journal of Caring Sciences	33	42
16.	Nursing Education Perspectives	33	39
17.	Oncology Nursing Forum	32	45
18.	Nurse Education in Practice	32	41
19.	Clinical Simulation in Nursing	31	45
20.	Journal of Interprofessional Care	31	39

Porovnáním obou tabulek lze zjistit, že na prvním místě je při jiném způsobu hodnocení stejný titul časopisu, ale dále se již pořadí liší.

K analýze české a (slovenské) literatury byla použita databáze Bibliographia medica čechoslovaca (BMČ) za období 2000-2017. Toto období bylo zvoleno proto, že autorka se v odborné literatuře dočetla o ustavení pracovní skupiny pro vědu, výzkum a vzdělání v ošetrovatelství na MZ ČR v roce 2000. Takže v tuzemsku lze mluvit o ošetrovatelském výzkumu cca po roce 2000. Použito bylo toto zadání, které pracuje s deskriptory Medical Subject Headings (MeSH).

Za toto období bylo nalezeno v databázi 413 prací, které se podle použitých deskriptorů věnují ošetrovatelskému výzkumu. Autorka ověřovala, zda předvybrané tituly českých časopisů se v tomto vzorku objevují, a také pátrala, zda nenarazí na tituly časopisů, které původně v oblasti ošetrovatelského výzkumu nepředpokládala. Zjistila, že lékařské časopisy, například Medical Tribune, Interní medicína pro praxi, Gastroenterologie a hepatologie a další také věnují ve svém obsahu příspěvky z ošetrovatelského výzkumu.

5 Diskuse

Vzdělaná zdravotní sestra musí být mimo jiné tvůrčí odbornost, která svoji práci vykonává naplno a snaží se do ní vnést nové poznatky z medicíny a dalších oborů, které aktivně vyhledává. Výsledky svojí činnosti se snaží efektivně převést do ošetrovatelské praxe. Možnost vysokoškolského vzdělání zdravotním sestram umožní myslet v dimenzi vědecké, povzbuzuje tvůrčí myšlení, což je nepostradatelné pro ošetrovatelskou teorii, která úzce souvisí s ošetrovatelskou praxí. Aby se mohly sestry a ošetrovatelky dále vzdělávat a rozšiřovat si své obzory, je nezbytné a důležité, aby měly k dispozici odborné publikace, a to nejen ve formě monografií a dalších vzdělávacích učebnic, ale také tištěných časopisů či elektronických periodik, v nichž mohou nacházet odborné články na témata, která je zajímají a dále rozvíjejí. Těchto publikací existuje velké množství na různé úrovni, tato práce se pokusila detailněji ověřit podmínky pro publikaci u šesti z nich.

Práce ve své výzkumné části současně naplnila vedlejší cíle, a to identifikovat aktuální počet a názvy odborných ošetrovatelských časopisů v oboru ošetrovatelství v České a Slovenské republice, v nichž mohou autoři v současnosti publikovat (jedná se o časopisy zkoumané v předchozích podkapitolách), zmapovat obsah a tematické zaměření českých a slovenských odborných ošetrovatelských, recenzovaných časopisů či periodik (což bylo rovněž předmětem předchozích podkapitol) a analyzovat postupy jednotlivých českých a slovenských ošetrovatelských odborných periodik pro zájemce o publikace, jednotlivé autory, dostupné také z oficiálních internetových stránek jednotlivých časopisů. Výzkumná analýza rovněž postupně našla odpovědi na všechny vedlejší výzkumné otázky týkající se počtu odborných ošetrovatelských časopisů v oboru ošetrovatelství v České a Slovenské republice, v nichž mohou autoři publikovat, jejich názvu, obsahu a tematického zaměření a dále postupů platných pro zájemce o publikování v nich.

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo posouzení možností, rozdílů v pokynech a pravidlech časopiseckého publikování v odborných periodících, kladených redakcemi časopisů na jednotlivé autory, zájemce o publikace v oboru ošetrovatelství. Tento cíl byl u zkoumaného vzorku naplněn.

6 Závěr

Důležitost ošetrovatelského výzkumu s sebou přináší s ním související publikování odborných článků do odborných časopisů. Zapojení co nejširší skupiny z řad zdravotních sester v publikování svých odborných poznatků a příspěvků do odborných časopisů v oblasti ošetrovatelské péče pomáhá ke zdokonalování a zviditelnění profese zdravotní sestry.

Pro publikování akademických textů v rámci České a Slovenské republiky lze na základě výzkumu provedeného pro tuto bakalářskou práci obecně doporučit dva slovenské časopisy (Ošetrovaťelstvo, teoria, výskum; Ošetrovaťelstvo a porodna asistencia) a čtyři české časopisy (Kontakt, Profese on-line, Central European Journal of Nursing and Midwifery, Journal of Nursing Social Studies and Public Health). Časopisy jsou on-line dostupné, všechny články prochází anonymní recenzí dvou nezávislých odborníků z oboru. V dalších odborných ošetrovatelských časopisech (Florence, Ošetrovatelský obzor, Ošetrovatelská péče, Sestra, Zdravotnické štúdie, Kontakt) je vhodné publikovat především prakticky zaměřené příspěvky, jako jsou například inovace a nové techniky v klinické práci, případové studie. Tyto časopisy nejsou zpravidla on-line volně přístupné a nezajišťují oboustranně anonymní recenzní řízení (Ošetrovaťelstvo, 2014).

7 Seznam použité literatury

BÁRTLOVÁ, S., PFEIFER, I., HERCOVÁ, J.: *Impaktované a domácí recenzované časopisy v ošetrovatelství*. Kontakt, 2011, Roč. 13, č. 4, s. 389-395. ISSN: 0032-6739.

BÁRTLOVÁ, S., HNILICOVÁ, H. *Vybrané metody a techniky výzkumu zjišťování spokojenosti pacientů*. Brno: IDVPZ, 2000. ISBN 80-7013-311-2.

BÁRTLOVÁ, S., SADÍLEK, P., TÓTHOVÁ, V. *Výzkum a ošetrovatelství*. Brno: NCONZO, 2008. ISBN 978-80-7013-467-2.

BÁRTLOVÁ, S., SADÍLEK, P., TOTHOVÁ, V.: *Výzkum a ošetrovatelství*. 1. Vyd. Brno. NCO NZO, 2005. 146 s. ISBN 80-7013-416-X.

BÁRTLOVÁ, S., PFEIFER, I., HERCOVÁ, J.: *Ošetrovatelský výzkum a současné možnosti publikování jeho výsledků*. Praktický lékař, 2011, Roč. 91, č. 7, s. 412-416. ISSN: 0032-6739.

BARTOŠOVÁ, J.: *Postoj ošetrovateľského managementu k výzkumu v ošetrovatelství*. České Budějovice. 2010. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Zdravotně sociální fakulta. Vedoucí diplomové práce doc. PhDr. Sylva Bártlová, PhDr.

BARTŮNĚK, P. Editorial. *Časopis lékařů českých*, 145(1):00-00, 2006.

Bibliographix. [online]. [cit. 2017-12-10]. Dostupné z: <http://home.mybibliographix.com/>

BibSonomy. [online]. [cit. 2017-12-10]. Dostupné z: <http://www.bibsonomy.org/>

Bibus. [online]. [cit. 2017-12-10]. Dostupné z: <http://bibus-biblio.sourceforge.net/>

Citace.com. [online]. [cit. 2017-12-10]. Dostupné z: www.citace.com

Citation Machine. [online]. [cit. 2017-12-10]. Dostupné z: <http://www.citationmachine.net>

CiteULike. [online]. [cit. 2017-12-10]. Dostupné z: <http://www.citeulike.org/>

EasyBib. [online]. [cit. 2017-12-10]. Dostupné z: <http://www.easybib.com/>

Ošetrovatelství založené na důkazu. [online]. [cit. 2017-12-10]. Dostupné z: <http://docplayer.cz/38462033-Osetrovatelstvi-zalozene-na-dukazu.html>

FARKAŠOVÁ, D. *Výzkum v ošetrovatelství*. Martin: Osveta, 2006. ISBN 80-8063-229-4.

FERGUSON, L., DAY, R. A. Evidence-based nursing education: myth or reality? *Journal of Nursing Education*. 2005, roč. 44, č. 3, s. 107-115. ISSN 0148-4834.

GARFIELD, E. What is the primordial reference for the phrase „publish or perish? *The Scientist*, 1996, roč. 10, s. 11-12. ISSN 0890-3670.

GARFIELD, E.: Long-term vs. Short-term journal impact: Does it matter? *The Scientist*, 1998, roč. 12, č. 3, str. 10-12. ISSN 0890-3670.

GARFIELD, E., SHER, I. H. New factors in the evaluation of scientific literature through station indexing. *American Documentation*, 1963, r. 14, č. 3, s. 195-201. ISSN 0096-946X.

GRAY, A. M.: *Is this intervention cost effective?* In Dawes et al. (2005) Evidence based practice a primer for health care professional, 2 edition, Churchill Livingstone, Edinburgh, s. 151-157. ISBN-13: 978-0443072994

HELBICH, J. O principech a metodách naukometrických výzkumů. *Zdravotnická dokumentace*, 1987, r. 26, č. 1-2, s. 64-75. ISSN 1211-3255.

HERCOVÁ, J. Eugene Garfield 16. 9. 1925 - 26. 2. 2017. *Lékařská knihovna* {online}, 2017, r. 22. č. 1-2 [cit.06.05.2018]. Dostupné z <https://časopis.nlk.cz/archiv/2017-22-1-2/eugene-garfield-16-9-1925-26-2-2017/>. ISSN 1804-2031.

Infogram. [online]. [cit. 2017-02-08]. Dostupné z:

<http://www.infogram.cz/findInSection.do?sectionId=1115&categoryId=1172>

JAROŠOVÁ, D., ZELENÍKOVÁ, R. *Ošetrovatelství založené na důkazech EBN*. Grada Publishing, a. s. 2014. 136 s. 1. vydání. Praha. ISBN 978-80-247-5345-4.

JAROŠOVÁ, D.: *Teorie moderního ošetrovatelství*. 2000, vyd. 1, ISV/Lékařství, Praha, 138 s. ISBN 80-8586-655-2.

JOHNSTONE, M. Journal impact factor: implications for nursing journals and the nursing profession. *International Nursing Review*, 2007, r. 54, č. 1, s. 35-40. ISSN 0020-8132.

KAREŠ, J., DELÍKOVÁ, M., BRABCOVÁ, I.: *Moderní metody v řízení*. 1. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích Zdravotně sociální fakulta, 2006. ISBN 80-7040-852-9.

KUTNOHORSKÁ, J. *Výzkum v ošetrovatelství*. Grada Publishing, a. s. 1. vydání. Praha 2009, 176 s. ISBN 978-80-247-2713-4.

KYASOVÁ, M.: *Role sestry ve výzkumu*. In: MAREČKOVÁ, J., VRÁNOVÁ, V. (ed.) *Ošetrovatelství na prahu 3. tisíciletí. Sborník příspěvků 2. Konference ošetrovatelství s mezinárodní účastí. Velká Bystřice, 6. -7. 9. 2000*. 1. Vyd. Praha: Galén, 2000, s. 62. ISBN 80-86257-21-5.

LAFOLLETTE, M. C. *Stealing into print: fraud, plagiarism, and misconduct in scientific publishing*. University of California Press, 1992, 293 s. ISBN 0520078314

LEMON, I.: *Učební texty pro sestry a porodní asistentky*. 1. vyd. Brno: IDU PZ, 1997, 184 s. ISBN 80-7013-234-5.

LOCK S. P. „Journalology“. Are the quotes needed? *CBE views*, 1989, r. 12, č. 14, s. 57-9. ISSN 0164-5609.

MASTILIAKOVÁ, D.: *Úvod do ošetrovatelství. 1. díl. Systémový přístup*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2003. 187 s. ISBN 80-246-0428-0.

MASTILIAKOVÁ, D.: *Posuzování stavu zdraví a ošetřovatelská diagnostika v moderní ošetřovatelské praxi*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-3557-3.

MASTILIAKOVÁ, D.: *Úvod do ošetřovatelství. 2. díl. Systémový přístup*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2003. 160 s. ISBN 80-246-0428-0.

MEDONOS, S.: Citování v odborné a vědecké literatuře. *Věstník SIA*, 1943, r. 11, č. 11, s. 7-12.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy – výzkum a vývoj. [online]. [cit. 2017-02-04]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vyzkum-a-vyvoj/zakon-c-130-2002-sb-o-podpore-vyzkumu-experimentalniho>

Ministerstvo zdravotnictví České republiky - koncepční dokumenty výzkumu a vývoje na léta 2015 – 2022. [online]. [cit. 2017-08-22].

Dostupné z: www.mzcr.cz/Odbornik/dokumenty/koncepcni-dokumenty-vyzkumu-a-vyvoje-na-leta-2015-2022_8727_985_3.html

MUNZAROVÁ, M.: *Lékařský výzkum a etika*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005. ISBN 80-247-0924-4.

NICKLIN, W., STIPICH, W. Enhancing skills for evidence-based healthcare leadership the Executive Training for Research Application (EXTRA) program. *Canadian Journal of Nursing Leadership*. 2005, r. 18, č. 3, s. 35-44. ISSN 1481-9643.

O'CONNOR, M., ARANDA, S. a kol.: *Paliativní péče pro sestry všech oborů*. Přeložila: Jana Heřmanová. 1. české vyd. Praha: Grada publishing, 2005. 324 s. ISBN 80-247-1295-4.

Odborné časopisy z ošetřovatelství. *Diagnóza v ošetřovatelství*. 2006, r. 2, č. 5 s. 219-221. ISSN 1801-1349.

OttoBib. [online]. [cit. 2017-12-10]. Dostupné z: www.ottobib.com

PACOVSKÝ, V., JURÁSKOVÁ, D. Potřebujeme vysokoškolsky vzdělané sestry? Vztah lékařů a sester v nových právních normách. *Časopis lékařů českých*, 2005, r. 144, č. 7, s. 497-498. ISSN 0008-7335.

PFEIFER, I., HERCOVÁ, J. Medicínské časopisy v Seznamu recenzovaných neimpaktovaných časopisů vydávaných v České republice. 2014-2015. *Lékařská knihovna*, 2014, r. 19, č. 3-4. ISSN: 1211-3255.

PFEIFER, I.: Lékařský výzkum, grantový způsob jeho podpory a možnosti jeho zapojení sester. *Sestra*. 1996, r. 6, č. 5, s. 10-11. ISSN 1210-0404.

PRAŠKO, J.: *Jak zůstat ženou, matkou i profesionálkou a nevyhořet*. In: Cesta k modernímu ošetrovatelství: (recenzovaný sborník příspěvků z konference). Praha: Fakultní nemocnice v Motole, 1999-. S. 157-161.

PROFETTO-McGRATH, J.: Critical thinking and evidence-based practice, *Journal of Professional Nursing*, 2005, č. 6, s. 364-371. ISSN: 8755-7223

Scientia et Societas – etický kodex. [online]. [cit. 2017-12-12]. Dostupné z: <http://www.sets.cz/eticky-kodex/>

Scopus. [online]. [cit. 2017-12-12]. Dostupné z: www.scopus.com

SCHWARZ, J. *Evidence based - důkazy, svědectví, fakta nebo doklady*, Ikaros [online], 2005, r. 9, č. 3. Dostupný na www.ikaros.cz/node/1874

STAŇKOVÁ, M.: *Základy teorie ošetrovatelství: učební texty pro bakalářské a magisterské studium*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1996, 193s. ISBN 80-7184-243-5.

STRAUSS, A., CORBINOVÁ, J.: *Základy kvalitativního výzkumu*. Přeložil: Stanislav Ježek. Boskovice: ALBERT, 1999. 206 S. ISBN 80-85834-60-X.

ŠPÁLA, M.: *Citační indexy. Dobrý sluha, ale špatný pán?* In: Vlachý J. (ed.): *Moderní využití citačních indexů*. ČSTVT, Praha. 1998, s. 138-141.

ŠPÁLA, M.: Na závěr letošní diskuze o významu i záležitostech impakt faktoru při hodnocení publikační činnosti. *Časopis lékařů českých*, 2006, r. 145, č. 12, s. 967-971. ISSN: 0008-7335.

VOTOČEK, J.: *Ošetrovateľský výzkum jako běžná součást ošetrovateľské praxe - vize nebo skutečnost?* 2007. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, lékařská fakulta, katedra ošetrovateľství. Vedoucí bakalářské práce PhDr. Radka Pokojová.

Vysoká škola ekonomická – předpisy. [online]. [cit. 2016-12-04]. Dostupné z: <https://www.vse.cz/predpisy/83> 4.12.2016

Zotero. [online]. [cit. 2017-12-10]. Dostupné z: <http://www.zotero.org/>

ŽIAKOVÁ, K.; GURKOVÁ E.: Využitie princípov praxe založenej na dôkazoch pre zlepšenie ošetrovateľskej diagnostiky v klinickej praxi. *Ošetrovateľství a porodní asistence*. 2010, r. 1, č. 1, s. 17-23. ISSN 1804-2740.

8 Přílohy

Součástí přílohy je detailní rešerše vybraných odborných časopisů a soupis všech poznatků, které se autorce této bakalářské práce podařilo nalézt, popsat, dále analyzovat a vzájemně porovnat. Ve všech podkapitolách jsou postupně uvedeny pokyny pro autory jednotlivých časopisů, podle nichž je možné jednotlivé časopisy přehledně porovnat.

1. Florence

Florence je odborný časopis pro nelékařské zdravotnické pracovníky.

Pokyny autorům

Příspěvky v češtině nebo slovenštině posílejte v elektronické formě (textový editor MS Word) e-mailem na adresu: magda.hettnerova@ambitmedia.cz nebo florence.redakce@ambitmedia.cz (případně na CD na adresu redakce: *Ambit Media, a.s., Klicperova 604/8, 150 00 Praha 5*). K textu připojte prohlášení, že příspěvek nebyl publikován nebo nabídnut ke zveřejnění v jiném časopise. Redakce si vyhrazuje právo na krácení či úpravy textů, o nichž bude autory informovat. U původních (vědeckých) prací, kazuistik a odborných článků většího rozsahu požadujeme uvedení dvou recenzentů (z různých pracovišť).

2. Ošetrovatelství a porodní asistence

Ošetrovatelství a porodní asistence je recenzovaný vědecký časopis.

Pokyny pro autory

Redakce přijímá pouze příspěvky, které odpovídají profilu časopisu, nebyly nabídnuty k otištění jinému časopisu a pokud autor (popř. autorský tým) nabízející rukopis je výhradním držitelem autorských práv k příslušnému rukopisu. Autor nese plnou odpovědnost za původnost práce, za její věcnou i formální správnost. V časopise jsou zveřejňovány **původní práce** (výzkumné články, výzkumné kazuistiky) a **přehledové články** v oboru ošetrovatelství a porodní asistence. Všechny příspěvky jsou recenzovány

dvěma nezávislými recenzenty. Redakce přijímá rukopisy do recenzního řízení psané česky, slovensky nebo anglicky v elektronické podobě **on-line protokolem** nebo na e-mailovou adresu: redakce@osu.cz. **České a slovenské verze jsou po úspěšné recenzi zasílány zpět autorům k překladu do angličtiny.** Anglická verze rukopisu musí být psána akademickým jazykem bez pravopisných a stylizačních chyb. Nedodají-li autoři anglickou verzi podle požadavků redakce, nebude článek publikován. Potřebují-li autoři pomoc s překladem článku pro publikování v angličtině, mohou kontaktovat Mgr. Moniku Cseszarovou (monika.cseszarova@volny.cz).

Recenzní řízení

Časopis je členem Committee on Publication Ethics (COPE). Recenzenti jsou žádáni, aby dodržovali etická doporučení COPE. Předpokladem zařazení příspěvku do recenzního řízení je skutečnost, že rukopis splňuje formální požadavky uvedené v pokynech pro autory. Recenzní řízení je oboustranně anonymní. Rukopisy jsou posuzovány po stránce obsahové i formální. Redakce neposílá rukopisy k posouzení osobám, které jsou s autorem/autorkou pracovně nebo osobně spojeny. Redakční rada i výkonný redaktor vychází z recenzních posudků, ale výsledek recenzního řízení je rozhodnutím redakční rady. Vyrozumění o výsledku recenzního řízení je autorovi sděleno zpravidla do 2 měsíců od data přijetí rukopisu. Recenzent může doporučit doplnění či přepracování rukopisu. V tomto případě je autor vyzván k doplnění či přepracování textu nejpozději do 3 týdnů od zaslání recenzních posudků. Opravení článku nezaručuje jeho přijetí k publikaci. Autor musí navíc k rukopisu přiložit v samostatném souboru stručný seznam hlavních provedených změn. Redakce si vyhrazuje právo v rukopisu provést drobné formální úpravy.

PSYCHOSOCIÁLNÍ POTŘEBY ONKOLOGICKÝCH PACIENTŮ PSYCHOSOCIAL NEEDS OF CANCER PATIENTS

Abstrakt (česky nebo slovensky dle požadované struktury)

Klíčová slova: (česky nebo slovensky)

Text článku (dle požadované struktury)

Bibliografické zdroje

Vzor samostatného souboru:

PSYCHOSOCIÁLNÍ POTŘEBY ONKOLOGICKÝCH PACIENTŮ PSYCHOSOCIAL NEEDS OF CANCER PATIENTS

Alena Nováková¹, Eliška Jasná²

¹Oncology Department, Faculty Hospital Ostrava

²Department of Nursing and Midwifery, Faculty of Medicine, Ostrava University

Jméno hlavního autora, adresa, pracoviště, email a telefon. Jména, pracoviště a emaily všech spoluautorů.

Vzor tabulky:

Table 2 Correlations between ICS Nurse and CBI factors (Pearson Correlation)

	Europe		Cyprus		Czech		Finland		Greece	
ICS-B	r	p-	r	p-	r	p-	r	p-	r	p-
CBI	0.5	<0.001	0.3	<0.00	0.19	0.023	0.552		0.60	<0.00
CBI-	0.4	<0.001	0.2	0.00	0.21	0.011	0.417		0.57	<0.00
CBI-	0.2	<0.001	0.2	0.01	0.12	0.120	0.236		0.42	<0.00
CBI-	0.4	<0.001	0.3	<0.00	0.19	0.019	0.520		0.56	<0.00
CBI-	0.5	<0.001	0.2	0.00	0.19	0.017	0.519		0.61	<0.00

r = Pearson's correlation coefficient

Vzor grafu:

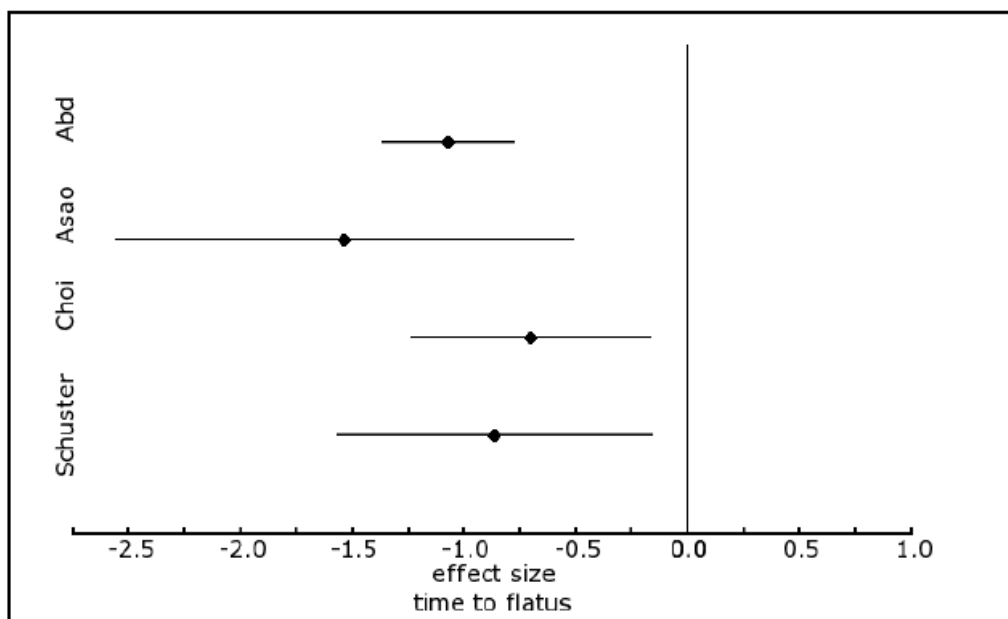

Figure 1 Forest plot of effect sizes on postoperative time to first flatus

3. Časopis Sestra

Výzva redakce autorům

Chcete publikovat své příspěvky na stránkách odborného měsíčníku Sestra? V rámci urychlení a usnadnění komunikace s redakcí časopisu dovolte několik „doporučení“. V první fázi je ideální telefonický či e-mailový kontakt s redakcí. Umožní konkretizaci témat a termínů.

Své příspěvky následně zasílejte v elektronické podobě (Dokument aplikace Microsoft Word) e-mailem na adresu pelikanova@mf.cz, kopecka@mf.cz, případně poštou na adresu redakce Mladá fronta, a. s., časopis Sestra, Mezi Vodami 1952/9, 143 00 Praha 4-Modřany.

Přiložte prohlášení, že příspěvek nebyl dosud publikován či nabídnut v jiném periodiku.

Osobní údaje

Pro publikování článku je nutné kompletně vyplnit a odeslat zpět do redakce tzv. „dotazník pro externisty“, na jehož základě bude s autorem uzavřena vytvořena smlouva o

spolupráci. Současně je pro pružnější komunikaci mezi autorem a redakcí nezbytné poskytnout aktuální telefonické a e-mailové spojení.

Závěrečné upozornění

Redakce si vyhrazuje právo požádat autora o změny v rukopisu vyplývající z připomínek posuzovatelů (členové redakční rady, další odborníci z oboru apod.). Stylistické úpravy textů mohou proběhnout také bez vědomí autora. Zásahy většího rozsahu s autorem konzultuje, resp. vyžádá si jeho souhlas (autorizace). Neobjednané materiály budou do tisku zařazovány dle potřeb a možností redakce.

4. Kontakt

Kontakt je časopis pro ošetřovatelství a sociální vědy ve zdraví a nemoci

Redakční rada KONTAKTU bere v úvahu ke zveřejnění originální články s předpokladem, že zasláná publikace ani žádné její stěžejní části nebyly dosud publikovány ani nejsou zvažovány žádným jiným publikačním nebo elektronickým médiem. Spolu s rukopisem, který má zvážít Kontakt, musí být vydavateli předloženy kopie případných blízce příbuzných rukopisů. Každý předkládaný rukopis musí obsahovat prohlášení podepsané prvním autorem, že práce nebyla dosud zveřejněna ani jinde předložena k posouzení.

Etika publikování

Informace o etice publikování a o etických směrnicích pro publikování v časopisech viz <http://www.elsevier.com/ishingethics> a <http://www.elsevier.com/alguidelines>.

Prohlášení při předložení

Při předložení článku se rozumí, že uvedená práce dosud nebyla zveřejněna (pokud nebyla publikována jako abstrakt nebo jako součást zveřejněné přednášky či akademické dizertace viz <http://www.elsevier.com/postingpolicy>), že není zvažována ke zveřejnění jinde, že její zveřejnění je schváleno všemi autory a mlčky či výslovně odpovědnými orgány, kde byla práce prováděna, a že, pokud bude rozhodnuto ve prospěch jejího vydání, nebude studie v tomto znění publikována bez písemného souhlasu držitele autorských práv v žádném jiném ani elektronickém médiu, což platí pro anglické znění i pro jiné jazykové mutace.

Recenzenti

Spolu s rukopisem předložte jména, doručovací a e-mailové adresy dvou potenciálních recenzentů. Upozorňujeme, že vydavatel má výlučné právo rozhodnout, zda navrhované recenzenty využije či nevyžije.

5. *HYGIENA, časopis pro ochranu a podporu zdraví*

Časopis Hygiena zveřejňuje příspěvky z hygieny, epidemiologie či jiných oborů, které se zabývají ochranou a podporou zdraví a prevencí nemocí, jsou aktuální, přínosné a v souladu s odborným zaměřením časopisu.

Rukopisy zasílejte na adresu:

Státní zdravotní ústav

MUDr. Věra Kernová,

tajemník redakce časopisu Hygiena

Šrobárova 48

100 42 Praha 10

tel.: 267 082 493

e-mail: vera.kernova@szu.cz

Přijímání prací a recenzní řízení:

Doručení příspěvku autorovi redakce nepotvrzuje. O přijetí či nepřijetí práce rozhoduje redakční rada, a to na základě odborného posouzení dvěma nezávislými recenzenty, dle předepsaného systému kritérií. V případě kladného posudku a přijetí je práce zařazena do seznamu prací čekajících na tisk. Autor je o přijetí vyrozuměn a je také požádán o předání konečné verze rukopisu, pokud jsou požadovány úpravy. Autor je rovněž vyrozuměn při zamítnutí práce.

Pro opravu tiskových chyb jsou mailem zasílány autorům sloupcové korektury, zásadní změny textu přitom nejsou dovoleny. Zkorigované texty je nutno vrátit do sedmi dní po jejich doručení. Po tomto termínu již není možné brát připomínky ke korekturám v úvahu. Redakce si vyhrazuje právo na drobné formální úpravy a na konečnou jazykovou úpravu textu do tisku. Rukopisy se nevracejí. Za otištěné příspěvky není poskytován honorář; hlavní autor článku obdrží výtisk časopisu zdarma a bez speciální objednávky.

Vzhledem k tomu, že zaslané práce jsou recenzovány dvěma recenzenty a potom autorem upravovány, musí autoři počítat s určitým zdržením publikace svojí práce. Může být ovlivněno řadou okolností, mj. také množstvím rukopisů připravených k tisku.

6. Ošetrovatelská péče

Jedná se o odborný časopis zdravotnických pracovníků v sociálních službách.

Vážené čtenářky, vážení čtenáři, velice rádi uvítáme nejen Vaše náměty, ale i články do časopisu Ošetrovatelská péče. Jste-li odborníky ve svém oboru, příp. máte zkušenosti se zajímavou kazuistikou, pošlete nám článek a podělte se o zkušenosti s ostatními čtenáři.

Doporučený rozsah článku je cca 12 tisíc znaků včetně mezer, nejméně je to však 6 tisíc a nejvíce 18 tisíc znaků vč. mezer. **Fotografie** posílejte, prosím, ve formátu JPG, případně TIF, s rozlišením 300 dpi. Pamatujte: čím více fotografií a čím větší je jejich kvalita, tím lepší grafický výsledek. Pokud není u fotografií (obrázků, grafů i tabulek) napsán jiný autor, předpokládáme, že jejich autorem je autor textu. Proto u převzatých fotomateriálů, tabulek a grafů, prosíme o **uvedení autora** – celé jméno vč. titulů, případně i pracoviště nebo zdroje. Nevyžádaný materiál redakce nevrací. Redakce si vyhrazuje právo požádat autora o změny v textu. Stylistické úpravy textů mohou proběhnout také bez vědomí autora, k velkým úpravám si vyžádáme jeho souhlas. Své příspěvky zasílejte zásadně v **elektronické podobě** (Dokument aplikace Microsoft Word – prosíme s příponou .doc nikoli .docx, děkujeme) a to e-mailem na adresu: sefredaktor@osetrovatelskapece.cz nebo v případě většího množství dat na CD nebo DVD na adresu: Siviliania s.r.o., časopis Ošetrovatelská péče, Lidická 51, 602 00 Brno.

7. Úvodní dopis

Vážená redakce,

z důvodu tvorby své bakalářské práce na téma „Možnosti časopiseckého publikování výsledků ošetrovatelského výzkumu“ jsem Vás tímto chtěla požádat o sdělení Vašich požadavků na autory, kteří by chtěli publikovat odborné články (především z řad všeobecných sester) ve Vašem odborném časopise - formuláře, pokyny pro autory, odkaz na www stránky a podobně.

Předem děkuji za odpověď

S úctou.

Eva Hůlová

Student 3. roč. VS - kombi, 1LF UK v Praze

Kontakt: E-mail :

Tel.:

Adresa:

8. Přehled časopisů v kategorii Nursing

Viz vložený list.

Univerzita Karlova v Praze, 1. lékařská fakulta

Kateřinská 32, Praha 2

Prohlášení zájemce o nahlédnutí do závěrečné práce absolventa studijního programu uskutečňovaného na 1. lékařské fakultě Univerzity Karlovy v Praze.

Jsem si vědom/a, že závěrečná práce je autorským dílem a že informace získané nahlédnutím do zpřístupněné závěrečné práce nemohou být použity k výdělečným účelům, ani nemohou být vydávány za studijní, vědeckou nebo jinou tvůrčí činnost jiné osoby než autora.

Byl/a jsem seznámen/a se skutečností, že si mohu pořizovat výpisy, opisy nebo kopie závěrečné práce, jsem však povinen/a s nimi nakládat jako s autorským dílem a zachovávat pravidla uvedená v předchozím odstavci.

Příjmení, jméno (hůlkovým písmem)	číslo dokladu totožnosti vypůjčitele (např. OP, cestovní pas)	Signatura závěrečné práce	Datum	Podpis